

İkinci 500'ün kârı zıpladı

► **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)**, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti.

İKİNCİ 500'ÜN ÜÇ ATLISI

Meyve suyu, tekstil ve zeytin

EKONOMİ SERVİSİ

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu açıkladı. Üretimden satışlara göre hazırlanan listenin ilk 3 sırasında Adana'da meyve suyu üretimi yapan Oğuz Gıda (309.4 milyon TL), Gaziantep'te Zeki Mensucat (309.2 milyon TL) ve Bursa merkezli Marmara Zeytin Tarım Kooperatifleri (308.3 milyon TL) yer aldı. 2017 yılında **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun di-

şından geldi. 36 kuruluş ise 2016 yılında **İSO 500** içinde yer alan ama bu yıl **İSO İkinci 500'e** gerileyen şirketlerden oluştu.

KIRDA DEVLERİ GEÇTİLER

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** araştırmaya ilişkin şu bilgileri verdi: **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun** 2016 yılında 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30.9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500'ün kârlarındaki artış oranları, Birinci 500'üm de üzerinde gerçekleşti. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet kârı yüzde 43,9,

faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olmuştur.

FINANSMAN YÜKLERİ AĞIR

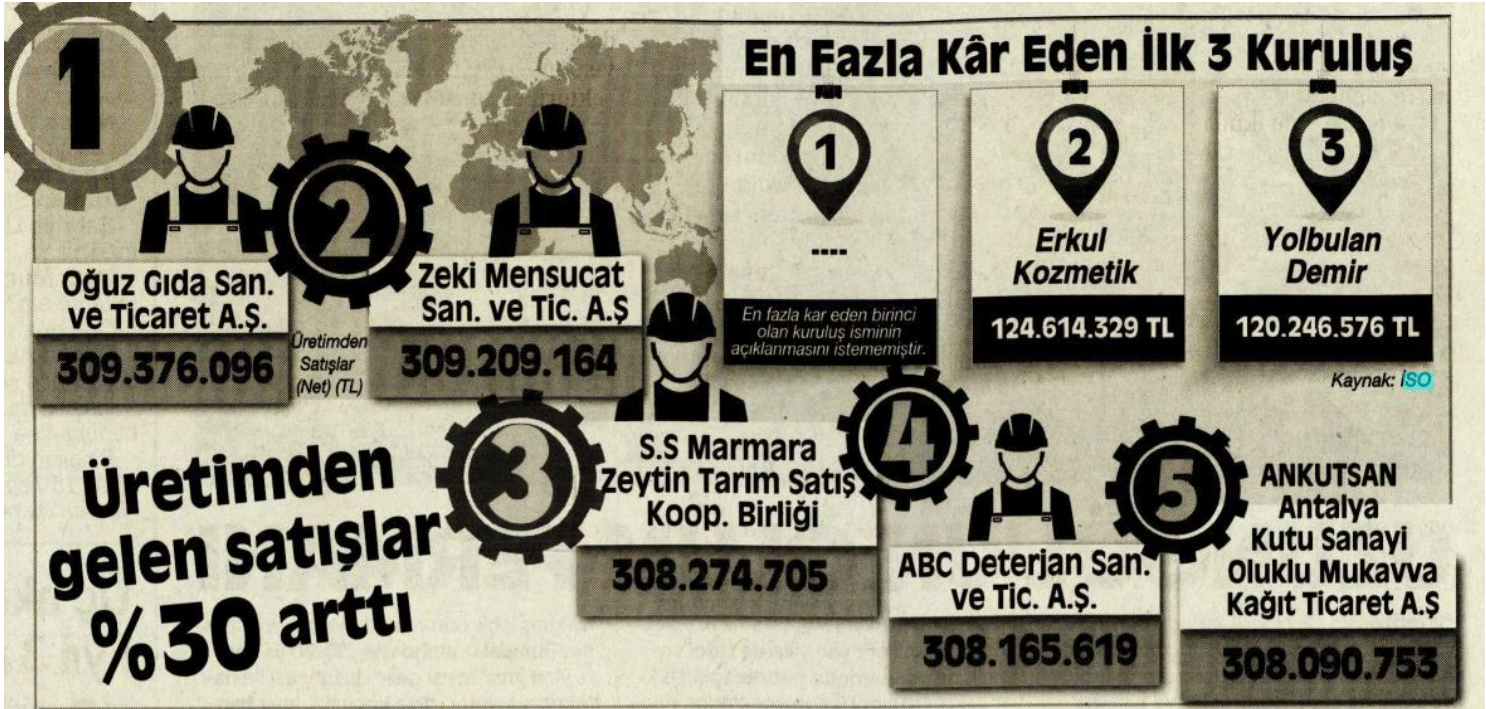
İkinci 500'ün kârlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, tıpkı **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü.

Araştırma sonuçları, **İSO İkinci 500**'de borç yükünün arttığını ortaya koydu. Özellikle mali borçlardaki artışın toplam borçlardaki artışa göre daha hızlı seyretmesi dikkat çekti.

2016'da 36.1 milyar TL olan toplam mali borçlar 2017'de yüzde 50,9 oranında artarak 54,5 milyar TL'ye ulaştı. Böylece mali borçların toplam borçlar içindeki payı 2016 yılında yüzde 58,1 iken, 2017'de yüzde 58,9'a ulaştı.

2017 yılında üretimden satışların reel olarak yüzde 17 büyümesi dikkat çeken bir faktör olarak öne çıktı.

İkinci 500 finansmana çalıştı

2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'i finansman gideri olarak kaybedildi

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO), 'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının 2017 sonuçlarını açıkladı. Listede yer alan İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının, Birinci 500'de olduğu gibi ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü. 2017'deki faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu kar-

lıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi.

Satışlar arttı

İkinci 500'ün finansman yüküne karşın verilerde dikkati çeken, üretimden satışlar' ve 'esas faaliyet karı' oldu. Buna göre **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşunun** 2016'daki 82.2 milyar TL olan üretimden satışları 2017'de yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi. 2017'de üretimden sa-

tışlara göre ilk sırayı 309.4 milyon TL ile Oğuz Gıda alırken; ikincilik 309.2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın; üçüncülük de 308.3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin'in oldu.

Diğer yandan İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü. 2017'de İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43.9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49.3, vergi öncesi kar ve za-

rar toplamı ise yüzde 67.2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de sırasıyla yüzde 34.8, yüzde 24.4 ve yüzde 40.7 olarak gerçekleşmişti.

Öte yandan bu yıl ki listeye 102 yeni firmanın eklenildiğinin aktarıldığı **İSO** raporunda, 66'sının geçen yılki bin büyük kuruluşun dışından geldiğini ifade edildi. Diğer 36 kuruluş da, 2016'da **İSO 500** içinde yer alan ama bu yıl **İSO İkinci 500'e** gerileyen şirketlerden oluştu.

• Ekonomi Servisi

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu açıklandı

ISO "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2017" Araştırmasının sonuçlarını açıkladı. Ayrıntılar haberimizde

EKONOMİ SERVİSİ - İstanbul Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının; "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet karı" gibi temel bazı parametrelerde, tıpkı Mayıs sonunda açıklanan İSO 500 kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü.

BİRİNCİ "OĞUZ GIDA"

İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında; 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

İKİNCİ 500'DE 102 YENİ FIRMA...

2017 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki

1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016 yılında İSO 500 içinde yer alan ama bu yıl İSO İkinci 500'e gerileyen şirketlerden oluştu. Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2017 araştırmasının temel bazı verileri, geçen Mayıs sonunda açıklanan İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu verileri ile önemli ölçüde benzerlikler gösteriyor.

İKİNCİ 500 KURULUŞLARINDA ÇOK İYİ BİR PERFORMANS

Araştırmanın ortaya koyduğu veriler incelendiğinde; üretimden satışlardan bu satışlardaki reel değişime, esas faaliyet karından vergi öncesi kar ve zarar toplamına kadar; son yılların en iyi performansını ortaya koyan İSO 500 gibi; İkinci 500 kuruluşlarının da çok iyi bir performans sergiledikleri söylenebilir.

KÂRLARDA SIÇRAMA

İkinci 500 verilerinde en dikkat çeken gösterge karlardaki sıçrama oldu. Hatta İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görülüyor. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9,

faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün her üç kar büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da Faaliyet karı yüzde 28,5, FAVÖK yüzde 33,4, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49,3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görülüyor. Bu oranlar İSO 500'de aynı sırayla yüzde 20,5, yüzde 11,2 ve yüzde 25,7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, tıpkı İSO 500'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında olduklarını ve 2017'deki faaliyet

karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettiklerini görüyoruz. 2017 yılında faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu karlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmemektedir.

"İKİNCİ 500 SANAYİ KURULUŞLARI ÜRETİM VE KÂRLILIKTA 2017'Yİ BAŞARIYLA KAPATTI"

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan: "Nispeten daha küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarımızın üretim faaliyetlerini incelediğimiz "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi

Kuruluşu" araştırmamız; hem küresel ve hem de ülkemiz açısından zor geçen 2016 yılının ardından 2017 yılında sanayimiz açısından güçlü bir performansa işaret etti. Öncelikle şunun altını çizmek ve hatırlatmak isterim ki; 2017 yılına girilirken, ekonomimiz için olumsuz tahminler yapılmaktaydı. Fakat yüzde 7,4'lük büyüme ile beklentilerin çok üzerinde bir performans gösterdik. 2018 yılının ilk çeyreğinde de sürdürdüğümüz bu büyüme performansına, sanayimizin verdiği güçlü destek her türlü takdire şayandır.

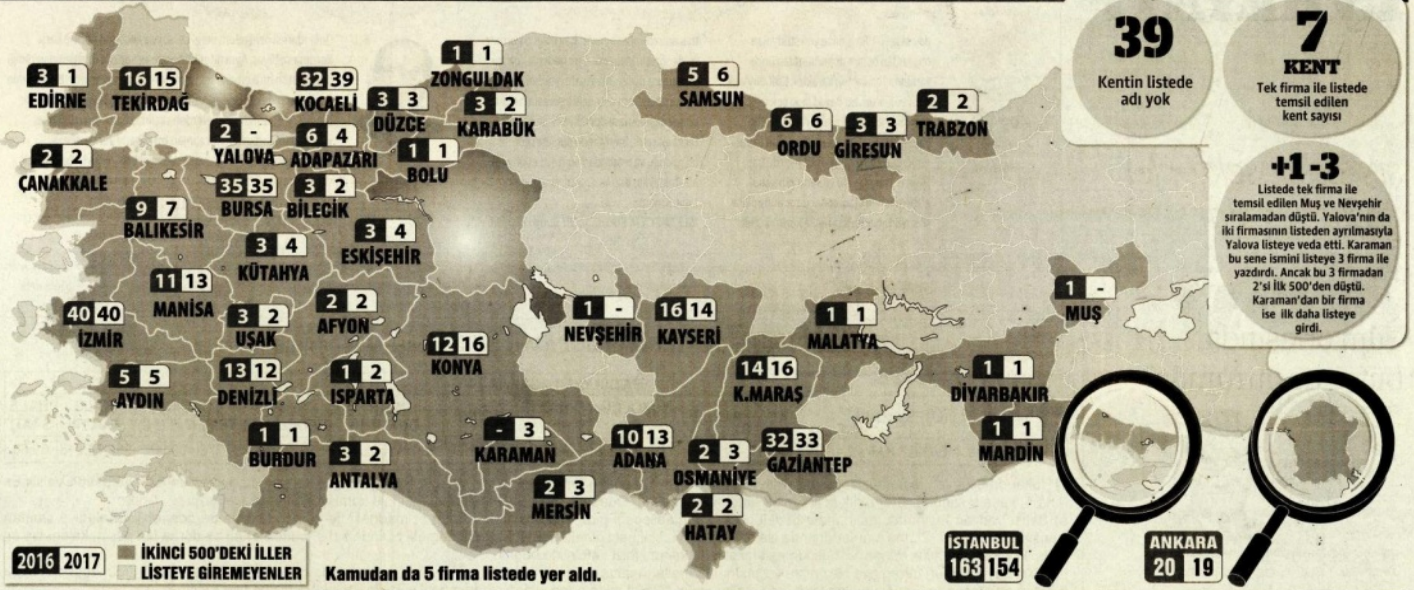

ANADOLU DAMGA VURDU

Sanayinin devler ligine Anadolu damgasını vurdu. 10 yıl içinde İstanbul'un ağırlığı yüzde 26.8 eridi. 2007 verilerine göre ilk 1000 arasında 448 firma ile listede yer bulan İstanbul, artık 328 firma ile temsil ediliyor. Yani devler arasında artık her 2 firmadan biri değil her 3 firmadan biri İstanbul'dan. **HANDAN SEMA CEYLAN/13**

LİSTENİN 341 FİRMASI ANADOLU'DAN

Son 10 yılda İstanbul yüzde 27 eridi

HANDAN SEMA CEYLAN

Türkiye'nin devler liginde Anadolu'nun ağırlığı artıyor. Son 10 yıl içinde İstanbul'un ağırlığı son yüzde 26,8 oranında eridi. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 2007 verilerine göre ilk 500'de 227, ikinci 500'de 221 İstanbul firması bulunuyordu. Toplam 448 firma ile devler liginde kendini temsil eden İstanbul, 10 yıl içinde bu performansını düşürdü. 2017 verilerine göre ise ilk 500'de 174, dün açıklanan İkinci 500'de 154 İstanbul firması bulunuyor. Bu durumda son verilere göre Türkiye'nin 1000 büyük firması arasında İstanbul'dan sadece 328 firma var. Özellikle ilk 1000 firma arasında sadece her üç firmadan biri İstanbul'dan. 10 yıllık veriler içinde ikinci 500 değerlendirdiğinde ise İstanbul yüzde 30,3 erime yaşamış durumda. Firmalar ilk 500'e yükselse de bu durum şehirsiz bazda İstanbul'un kan kaybına engellemiyor. Gaziantep ise bu dönemde tam bir başarıya imza attı. 2007 verilerine göre ilk 500'de 11, İkinci 500'de 18 ol-

İstanbul Sanayi Odası'nın hazırladığı ve 500'er firma olarak iki etapta açıkladığı Türkiye sanayisinin 1000 firmalık devler liginde İstanbul, son 10 yılda kan kaybetti. 10 yıl önce her iki firmadan biri İstanbullu iken, artık her üç firmadan sadece biri İstanbul'dan. Anadolu sanayisi listeye damgasını vurmaya devam ediyor.

mak üzere toplam 29 firması bulunan kentin artık 57 firması devler liginde. Önemli bir çıkışa sahip olan diğer kent ise Tekirdağ. İlk 1000'de 2007'de toplam 9 firması yer alan kent, bu sayıyı 2017 verilerinde 20'ye çıkarmış durumda. Türkiye'nin en önemli sanayi kentlerinden Kocaeli de bu başarısını tescillemiş.

Kocaeli de 2007 verilerine göre ilk 500'de 28, İkinci 500'de 24 firma ile temsil edilmişti. 2017 verilerinde ise her iki 500'de toplam 74 firma ile yer aldı. Böylece 10 yıl içinde kent 52 firmadan 74 firmayla listede adını güçlendirdi.

Dün açıklanan 2017 verilerinde bakıldığında Türkiye'nin 81 ilinden 39'unun listede yer almadığı dikkat çekiyor. 7 kent ise sadece bir firma ile listeye adını yazdırmış durumda. Bu yıl İkinci 500'evde eden kentler ise Muş, Nevşehir ve Yalova.

2007 verileriyle kentlerin ilk 500 performansı

İstanbul-227, Ankara-26, Adana-10, Adapazarı-6, Aydın-2, Antalya-4, Balıkesir-9, Bolu-3, Burdur-3, Çankırı-1, Denizli-10, Düzce-1, Edirne-1, Erzurum-1, Eskişehir-6, Gaziantep-11, Hatay-8, İzmir-35, Kahramanmaraş-3, Karabük-1, Karaman-2, Kastamonu-1, Kayseri-15, Kırklareli-1, Kırşehir-1, Kocaeli-28, Konya-5, Kütahya-2, Manisa-7, Mardin-1, Mersin-2, Niğde-1, Ordu-5, Rize-1, Samsun-2, Sırt-1, Sivas-2, Tekirdağ-3, Tokat-1, Trabzon-4, Zonguldak-1, Kamu-15

2007 verileriyle kentlerin ikinci 500 performansı

İstanbul-221, Ankara-20, Adana-10, Adapazarı-2, Adyaman-1, Afyon-1, Amasya-1, Antalya-6, Aydın-1, Balıkesir-6, Bolu-3, Bursa-26, Çanakkale-4, Denizli-16, Diyarbakır-1, Düzce-1, Edirne-3, Elazığ-2, Eskişehir-4, Hatay-3, Gaziantep-18, Giresun-1, İzmir-48, Kahramanmaraş-8, Karabük-1, Karaman-2, Kars-1, Kayseri-14, Kocaeli-24, Konya-11, Malatya-2, Manisa-7, Mersin-5, Muğla-1, Ordu-3, Samsun-6, Tekirdağ-6, Trabzon-1, Uşak-1, Yozgat-1, Zonguldak-2, Kamu-5

KENTLERİN PERFORMANSI NASIL?

BURSALI FİRMALAR ÜRETİMDEN NET SATIŞLARINI % 34 ARTIRDI

Listede Bursa'dan 35 şirket yer aldı. Firmaların üretimden net satışları toplamı 75 milyar lira oldu. Bursalı firmalar bir önceki yıla göre üretimden net satışlarını yaklaşık yüzde 34 artırdı. Bursalı firmaların arasında listede ilk başta Marmarabirlik yer aldı. İkinci sırada 13 sıra yükselen Ermaksan, üçüncü sırada ise 77 sıra birden yükselen Göl İplik yer aldı. A-Plas Otomotiv firması İSO İkinci 500 listesinde bu yıl ilk kez girdi ve 168'inci sırada yer aldı. Listede en dikkat çekici artış PMS Metal Profil firması kaydetti. Firma 220 sıra birden yükselerek 81'inci sırada yer aldı. Grammer Koltuk 97, Akpres Metal 69 sıra yükselirken, listede gerileyenler de dikkat çekti. Bolacalar Un 192, Emek Yağ 189, Orhan Karakoç, Tekstil 126, ENA Tekstil T11, Ullağ Maden Suları 109 sıra geriledi. Listede isimnin açıklanmasını istemeyen bir firma yer aldı.

ÖZTÜRK: KONYA DAHA FAZLA GÜÇE SAHİP

Konya Ticaret Odası Başkanı Selçuk Öztürk de firmaları aynı ayrı kutlayarak, "Türkiye 2017 yılında 7,4 oranında büyümeyi başarmıştır. Bu büyüme de Anadolu özel sektörünün çok büyük katkısı vardır" açıklamasını yaptı. Öztürk, "Konya'nın ekonomik potansiyeli daha fazla sayıda büyük firma çıkaracak güce sahiptir" şeklinde konuştu.

KIZILAN: MERSİN'İN İHRACAT ALANINDA DESTEKLEYECEĞİZ

Mersin TSO Başkanı Ayhan Kızılın da, "Türkiye'de özel sektör her koşulda özveri ile çalışıp üretimlerini, karlılıklarını artırıyor" diyerek, şunları söyledi: "Liste incelendiğinde ihracat artışı olduğunu görüyoruz. Biz de bu konuda firmalarımızın desteklenmesi için çaba harcayacağız."

BÜYÜKSİMİTÇİ: KAYSERİ'NİN CANLANMASINA İŞARET EDİYOR

Kayseri Sanayi Odası Başkanı Mehmet Büyüksimitçi, "Bu sıralamalarda ne kadar fazla firmamız olursa Kayseri'deki ekonomik canlanmada o kadar hane halkına yansımış olur. Bizim bu sayıya daha da artırmaya gücümüz var. İnşallah bunu da hep beraber başaracağız" dedi.

ATEŞ: BOLU'NUN GURURU GENTAS

Bolu TSO Türkler Ateş, "Bu yıl 313. sırada yer alan GENTAS firmamız, Bolu'nun Mengen ilçemizde özel sektörün üretim ve istihdam konusunda amiral gemisi durumunda. Geçtiğimiz yıllarda ebediyete uğurladığımız, Odamızda da Mecis Başkanlığı ve Mecis üyeliği görevlerinin yanı sıra, TOBB ve TİM'de de önemli görevler üstlenmiş bulunan Ahmet Kahraman'ın önderliğinde Gentas, şimdi Orhan Kahraman'ın liderliğinde çalışmalarına devam ediyor" şeklinde konuştu.

KÜTÜKCÜ: KONYA'NIN ÜRETME AZMI TAKDİRE ŞAYAN

Konya Sanayi Odası Başkanı Memiş Küçükçü, "İlk 500'de 5 firma ile temsil edilen kentimiz, İkinci 500 listesinde 16 firma ile yer aldı. Sanayicilerimiz şartlar ne olursa olsun üretmeye, ihracat yapmaya ve işletmelerini büyüme mücadelesini vermede devam ediyor. Konya'nın bu üretme azmi gerçekten takdire şayan. Potansiyelimiz daha fazla, inşallah önümüzdeki yıllarda bu listelerde daha güçlü bir Konya göreceğiz" dedi.

FİRMALAR NE DEDİ?

- **Beşler Grup Yönetim Kurulu Üyesi Mesut Çakmak:** Özellikle Gaziantep'in başarısı bizleri mutlu etti. Bu kadar sıkıntılı bir süreçte gelen bu başarıdan dolayı gururluyuz. Beşan Nişasta ve Beşyem olarak diğer şirketlerimizle beraber önümüzdeki dönemde daha da üst sıralara yükselmek için çalışmalarımıza devam edeceğiz.
- **Enderpen PVC Yönetim Kurulu Üyesi Ünal Erkan:** Bu yıl ilk defa yer aldığımız İSO İkinci 500 listesinde olmak bizlere ayrıca gurur veriyor. Yeni yatırımlar yaptık ve üretim tonajımızı artırdık. Ülkemize ve geleceğe güveniyoruz. İlerleyen dönemlerde ilk 500 listesine girmeyi hedefliyoruz.
- **Burteks Grup Yönetim Kurulu Başkanı Ali Burnukara:** Türkiye'de zor şartlar altında üretim yapmaya devam ediyoruz. Türkiye'de elektrik ve işçilik fiyatlarının yükselmesi yurtdışı ile rekabet şansımızı düşürüyor. Mesela, Türkmenistan'dan gelen çok ucuz iplikler sektörümüze zarar veriyor. Bu ithalatın devlet tarafından durdurulması ve yerli üreticilerin desteklenmesi gerekiyor.
- **GAMA Recycle Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Kaplan:** Hedefimiz önümüzdeki dönemde ilk 500'e

- girmek. 2019 yılı sonuna kadar 50 milyon dolar yatırım yapmayı planladık. 2020'de 150 milyon dolar ciro hedefliyoruz. Ar-Ge merkezimizden elde ettiğimiz 20'ye yakın yeni ürün ve üretim metodu ile dünyanın en kapsamlı entegre geri dönüşüm ve fabrikası olarak çitayı daha yukarı çıkarmayı hedefliyoruz.
- **Arbella Makarna Genel Müdürü Abdülkadir Kılbaşoğlu:** Durum Gıda, kurulduğu günden bu yana kapasitesini ve pazar çeşitliliğini artırarak, istikrarlı büyümesini sürdürürken, Arbella markası ile makarna sektöründeki yerini sağlamlaştırdı. Durum listenin 78. sırasındadır. Durum Gıda, geniş pazarlama ağı, ürün çeşitliliği ve kalitesi, finansal ve insan kaynaklarındaki gücü ile istikrarlı bir şekilde büyümesine devam ediyor.
- **Çimsataş Satış Müdürü Yardımcısı Doğan Bözada:** 132. sırada bulunuyoruz. İstikrarlı büyümeyi ihracatla yakaladık. Bu yıl yaklaşık 52 milyon euro ihracat hedefliyoruz. Bu yıl toplam satışımızda yüzde 80 ihracatı yakalayacağız. Çimsataş'ın bu yılsonu büyüme hedefi ise yaklaşık yüzde 20.

HAZIRLAYANLAR

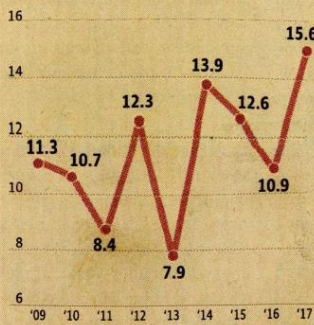
ESRA ÖZARFAT- RABIA KORKMAZ KOÇ-KIYMET GÖRKE- HİLAL NİYMET- BATUR İLHAN

KOBİ'lerin kârlarındaki sıçrama devleri geçti

İkinci 500 Büyük sanayi kuruluşunun 2017 kârlılık performansı ilk 500 şirketi geride bıraktı. Faaliyet kârlarını yüzde 43.9 artıran KOBİ'lerin elde ettiği kârın yüzde 42.8'i ise finansmana gitti.

İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı "Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** Araştırması", KOBİ'lerin 2017'de iyi bir performans sergilediğini ortaya koydu. İkinci 500 şirketlerinin faaliyet kârı ilk 500'ü de aşarak yüzde 43.9 arttı. Buna karşın, **İSO 500** gibi KOBİ'ler de ağır bir finansman yükü altında. İkinci 500'deki firmaların 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'i finansman gideri olarak harcandı. 102 yeni şirketin girdiği listede ilk sıra; Oğuz Gıda'nın. **SERCAN AKINCI/12**

Özkaynak kârlılığı (%)

İkinci 500'ün performansı

	Tutar (Milyar TL)	Değişim (%)
Üretimden satışlar	107.6	30.9
Dönem kar/ zarar top.	7.4	67.2
İhracat (milyar \$)	8.9	16.9
Özkaynak	47.3	16.4
Aktif toplamı	139.8	36.0
Toplam borçlar	92.5	48.8
-Kısa vadeli borçlar	54.0	26.3
-Uzun vadeli borçlar	38.6	74.0
Ödenen faizler	3.5	43.5
Brüt katmadeğer (üretici fiyatlarıyla)	29.1	34.5

KGF ETKİSİ YANSIDI

KOBİ'lere Kredi Garanti Fonu (KGF) katkısının altını çizen **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Kamunun da büyük desteğiyle iç talep ve yatırımlardaki canlanma **İSO İkinci 500'ün** performansına net biçimde yansdı. İkinci 500'ün üretimden satışları son yılların en güçlü artışını kaydetti" dedi. Bahçivan buna karşın bu yıl faiz ve kurlardaki dalgalanmanın baskısı ile karlılığın sürdürülebilirliğinin endişe yarattığının altını çizdi.

BORÇLAR ÖZKAYNAĞI KATLADI

İkinci 500 şirketlerinin toplam borçlarının özkaynağa oranı 2017'de 42.6 puan artarak yüzde 195.8'e çıktı. Kur etkisi ile mali borç/ özkaynak oranı ise yüzde 115.2 olarak gerçekleşti. /12

İkinci 500 kârda devleri geçti

SERCAN AKINCI

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2017 yıl sonuçlarını dün açıkladı. 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışlar, 2017 yılında yüzde 90,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının, "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet karı" gibi temel bazı parametrelerde, tıpkı mayıs sonunda açıklanan İSO 500 kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü. İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında, 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 308,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

Faaliyet kârları yüzde 42,81 finansmana gidiyor

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2017 araştırmasının temel bazı verileri, geçen Mayıs sonunda açıklanan İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu verileri ile önemli ölçüde benzerlikler gösteriyor.

Araştırmanın ortaya koyduğu veriler incelendiğinde; üretimden satışlardan bir kısmı reel değeri, esas faaliyet karından vergi öncesi kar ve zarar toplamına kadar; son yılların en iyi performansını ortaya koyan İSO 500 gibi; İkinci 500 kuruluşları da çok iyi bir performans sergiledi.

İkinci 500 verilerinde en dikkat çeken gösterge kârlardaki sıçrama. İkinci 500'ün kârlarındaki artış oranları Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleşti. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti.

Buna karşın, tıpkı İSO 500'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşları da ağır bir finansman yükü altında. İkinci 500'deki firmalar 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42,81'ini finansman gideri olarak kaybediyor.

Ar-Ge harcamalarında artış var
İkinci 500 şirketlerinin Ar-Ge harcamalarını artırmaları, araştırmanın dikkat çeken bir başka bulgusu oldu. İkinci 500 şirketleri geçen yıla göre Ar-Ge harcamalarında yüzde 68,5 artarak 488,5 milyon TL'ye ulaştılar. Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranının yüzde 0,35'den yüzde 0,45'e yükselmesi başarıldı. İkinci 500'ün Ar-Ge yapan firma sayısı 177'den 188'e çıktı.

Özkaynak 10 yılın en düştüğü
2017 yılında küçük bir gerileme olsa da finansman giderlerinin, sanayi kuruluşlarının karlıklarından da temeli belirleyicilerden biri olarak sıradışı olduğu görülüyor. İkinci 500'de finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 2017'de yüzde 50,8'dan yüzde 42,8'e geriledi.
Borçların/ özkaynak oranlarına bakıldığında İSO İkinci 500'ün kaynak yapısında toplam borçların payının 2013-2016 döneminde yüzde 61,2 ile yüzde 60,5 arasında kaldığı, 2017 yılında ise yüzde 68,2'ye yükseldiği dikkat çekiyor. Özkaynak payının ise yüzde 38,8 ile son 10 yılın en düşük seviyesine gerilediği görülüyor.

İKİNCİ 500'DE EN FAZLA İHRACAT YAPAN İLK 10 KURULUŞ

2017	2016	Kuruluş	İhracat (Bin dolar)
94	140	Sampa Otomotiv	81.119
141	53	Kardem Tekstil	76.325
19	1	Modaviyon Tekstil	72.810
498	357	ATK Tekstil	71.495
92	59	Roteks Tekstil	70.302
10	-	Üniteks Tekstil	66.372
111	-	-	-

İKİNCİ 500'DE EN KÂRLI 10 KURULUŞ

2017	2016	Kuruluş	Kâr (Bin dolar)
378	-	Zorlu Doğal Elektrik	237.120.926
157	-	-	-
187	197	Erkul Kozmetik	116.616.604

Yüksek teknolojinin payı geriliyor

İkinci 500'ün teknoloji yoğunluğuna göre yaratıkları katma değer verilerine bakıldığında 2017 yılında yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 46,2 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin aldığı görülüyor. Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2017 yılında 31,1 puan azalarak yüzde 27,2 oldu. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2016 yılında yüzde 21,1'ken 2017 yılında yüzde 23,4'e yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2016 yılında yüzde 4,3'ken 2017 yılında yüzde 3,1 oldu. Orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlerin toplam payı ise yüzde 26,5 oldu. Araştırmadaki 488 imalat sanayi firmasının 81 ise yüksek teknoloji üretim yapıyor.

✓ Ar-Ge harcamada artış %68,5

✓ Özel kuruluşların istihdamı 227 bin 66 kişi

İKİNCİ 500'ÜN FİNANSAL ORANLARI (%)

	2014	2015	2016	2017
Cari Oran (Dönen Varlıklar/ Kısa Vadeli Borçlar)	147,5	151,2	152,7	151,6
Toplam Borçlar/ Aktif Toplamı	60,2	60,5	60,5	66,2
Toplam Borçlar/ Özkaynak	151,6	153,4	153,2	195,8
Kısa Vadeli Borçlar/ Toplam Borçlar	65,6	67,1	65,3	58,3
Mali Borçlar/ Özkaynak	87,0	88,3	88,9	115,2
Mali Borçlar/ Aktif Toplamı	34,6	34,9	35,1	39,0
Özkaynak/ Aktif Toplamı	39,8	39,5	39,5	33,8

102 yeni şirket listeye girdi

2017 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise ya geçen yıl adını açıklanmış ya da 2016 yılında İSO İkinci 500'e girmişti. 2017 yılında İSO İkinci 500'e girenler şirketlerden oluştu. Çte yarıdan geçen yıl ismini açıklamayan işletmelerin sayısı 26 iken, bu sayı bu yılki listede 27 oldu. İlk 40 sıraya bakıldığında adının açıklanmasını istemeyen şirket sayısı 4'e yükselirken, en çok ihracat yapan 10 firmanın 4'ü adını açıklanmasını istemedi.

Toplam borç/ özkaynak oranı alarm veriyor

Toplam borçların özkaynaklara oranı 2014-2016 yılları arasında 1,5 kat olan değeri koruyor. Fakat bu yıl yükseliş gösterdiğini ortaya koyuyor. İkinci 500'de toplam borçların özkaynağına oranı 2017'de bir önceki yıla göre 42,6 puan artarak yüzde 68,2'ye yükseldi. Bu oran İkinci 500'deki firmaların büyüme için daha çok borçlanmaya başvurduklarını ortaya koyuyor. Araştırma mali borçların oranının da ilk kez özkaynakları aşmış olduğunu gösteriyor. Mali borç/ özkaynak oranı 2017'de yüzde 115,2 olarak gerçekleşti. Bunun ana nedeni ise kurlardaki artış nedeniyle döviz cinsli borçların şişmesi.

İKİNCİ 500 LİSTESİNDEKİ İLK 40 ŞİRKET

2017	2016	Kuruluş	Üretimden Satışlar (TL)
1	23	Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	309.376.096
2	124	Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	309.209.164
3	-	S.S. Marmara Zeytin	308.274.705
4	-	ABC Deterjan San. ve Tic. A.Ş.	308.165.619
5	220	ANKUTSAN	308.090.753
6	14	Vezirokör Orman Ürünleri	307.736.674
7	-	YUNSA Yünü San. ve Tic. A.Ş.	306.466.482
8	26	Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	306.350.073
9	-	-	-
10	103	Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	305.777.092
11	-	Göltaş Gölcer Bölgesi Çimento	305.172.202
12	+	Piliyem Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	305.046.011
13	10	ORMA Orman Mahsulleri . A.Ş.	304.768.650
14	-	Soybüğit Gıda San. ve Tic. A.Ş.	304.114.605
15	49	Uğur Konfeksiyon San. ve Tic. A.Ş.	302.651.699
16	195	Sirinçioğlu İplik ve Denim İşletmeleri	301.526.490
17	27	Kasar ve Duat Tekstil Sanayi A.Ş.	296.709.445
18	31	Ermişsan Makina San. ve Tic. A.Ş.	300.147.770
19	1	Modaviyon Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	299.856.719
20	-	Helvaccazede Gıda İlaç Kimya.	298.760.377
21	-	Teperpan MDF Levha San. ve Tic. A.Ş.	298.413.451
22	-	-	-
23	36	Ve-Ge Hassas Kağıt ve Yapıştırıcı Bant	297.884.077
24	-	Or-Pa Pazartırma ve Tekstil	297.120.375
25	22	Emas Makina Sanayi A.Ş.	296.709.445
26	-	Destelbeği Grup İnşaat San	296.659.857
27	67	Ankan Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	294.497.132
28	-	Buga Otis Asansör San. ve Tic. A.Ş.	294.397.471
29	106	Göltiç Şeremet Tekstil .	293.091.122
30	-	-	-
31	86	Arma Filtre Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	292.156.685
32	2	Marshall Boya ve Vernik Sanayi A.Ş.	291.221.602
33	-	Corbus Çelik San. ve Tic. A.Ş.	290.742.823
34	-	-	-
35	41	GRANISEN Granit Seramik	290.129.095
36	-	Akova Yünlü ve Gıda Mamülleri	289.348.225
37	167	Polya Süster San. ve Tic. Ltd. Şti.	288.913.055
38	109	Sunel Ticaret T.A.Ş.	288.867.909
39	58	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	288.618.573
40	+	Teknika Plastik Teknik Kalıp Plastik A.Ş.	288.248.587

KGF'nin katkısıyla finansman imkanı arttı ancak kur baskı yapıyor

Araştırma sonuçlarıyla ilgili konuşan **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, 2017 yılında girilen ekonominin için olumsuz tahminler yapıldığına hatırlattı. Buna karşın yüzde 74'ük büyüme gerçekleştiğini belirten Bahçivan, 2018'in ilk çeyreğinde de bu performansa sanayinin verdiği güçlü desteğin takdirle şayan olduğunu kaydetti. Küresel ekonominin 2017 yılında güçlü bir toparlanma evresine girecek Türkiye'nin ihracatını desteklediğini ifade eden Bahçivan, "Bunun yanında kamunun da büyük desteğiyle iç talep ve yatırımlardaki canlanma İSO İkinci 500'ün performansına net bir biçimde yansdı. 2017'de İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 30,9 artış ve yüzde 17 reel büyüme ile son yılların en güçlü artışlarını kaydetti. 2017 yılındaki son yılların en başarılı ve devrim niteliğindeki finansal inovasyonu olarak gördüğümüz Kredi

Garanti Fonu (KGF) mekanizmasının katkısıyla KOBİ'lerimizin finansman imkanlarında ciddi bir artış yapıldı. Fakat bu yıl sanayici özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmasını baskısını daha fazla hissediyor. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaştığını gösteriyor ve karlıkların sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratıyor" dedi. İkinci 500'de Ar-Ge yapan firma

sayısının 188'e ulaştığını vurgulayan Bahçivan, Ar-Ge harcamalarının 2016'ya göre yüzde 68,5 artarak 488 milyar TL'ye yükselmesini umut verici olduğunu belirtti. Ancak bu harcamaların üretimden satışlara oranının halen yüzde 0,45 olması ulaşılmış istenen noktadan oldukça uzakta olduğunu işaret ettiğini dikkat çeken Bahçivan, şöyle devam etti: "Bütünsel olarak İSO İkinci 500 verilerini değerlendirildiğimizde, sanayicilerimizin ülkemize, sanayimize ve genel olarak ekonomimize karlı olan işi üretme, aç üretme, yatırım ve ihracat yapma noktasındaki sorumluluklarını güçlü bir şekilde sürdürmekte olduklarını söyleyebiliriz. Sanayicimiz bu verileriyle, yaşamakta oldukları tüm sorunlara rağmen, dün olduğu gibi bugün ve gelecekte de Türkiye'nin en çok ihtiyaç duyduğula üretim yapma sorumluluklarını bilimsel ve hareket ettirelerini ortaya koymuştur."

• İSO'nun ağırlıklı 1000 şirket araştırması... • İkinci 500'de geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından gelenler...

TÜİK mayıs ayı sanayi endeksi ve İSO İkinci 500 sonuçları

AROLAT'TAN
Osman Arolat

osman.arolat@dunya.com

TÜİK mayıs ayı sanayi üretimi endeksi dün açıklandı. Buna göre sanayi üretimi aylık olarak yüzde 1.6 gerilerken, yıllık yüzde 6.4 artış gösterdi. Yüksek teknoloji üretim de aylık 6.2 gerilerken geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12.2 artış kaydetti.

Yıllık bazda yedi alt kalemden tümünde yüzde 1.9 ile yüzde 12 artış kaydedilirken aylık bazda sadece dayanıklı tüketim malında yüzde 1.8 artış görülürken, imalat sanayi dahil diğer kalemlerde düşüş yaşandı, Dün yayınlanan **İSO İkinci 500**'ün 2017 yılı sonuçları ise 2016 yılının ardından 2017 yılında önemli bir toparlanma yaşandığını gösteriyor.

Üretimden satışları bir önceki yıl göre yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar liraya, yükselirken, son altı yıldaki en güçlü artışı elde etti. Faaliyet karları 43.9 gibi yüksek orana ulaşmasına karşın, faaliyet karlarının yüzde yüzde 42.8'i ağır finansman yükü olarak finansman giderlerinin karşılanmasına gidiyor. İkinci 500'deki firmaların Ar-Ge harcamalarında artış gözleniyor. Ar-Ge yapan firma sayısı 177'den 188'e yükselmiş durumda. Bu Ar-Ge yapan şirket sayısının yüzde 37.6 seviyesine yükseldiğini gösteriyor. Ar-Ge harcamaları ise bir yıl öncesine göre yüzde 68.5 artarak 488.5 milyon liraya ulaşmış durumda. Ancak bu ar-

tışa karşın Ar-Ge harcamalarını üretimden satışlara oranı yüzde 0.35'ten 0.45'e yükselebilmiş.

Bir başka olumlu gelişme finansman giderlerindeki küçük gerileme. 2017'de finansman giderlerinin faaliyet karına oranı bir önceki yılda yüzde 50.6 iken yaklaşık 8 puanlık düşüşle yüzde 42.8'e gerilemiş durumda.

2016 yılında yüzde 153 seviyesindeki borç/öz kaynak oranı 2017 yılında yüzde 195'i aşması, genel olarak finansman koşullarının sıkılaştırma eğilimini gösterdiğinden bu dönemde de dikkat edilmesi gereken bir konu.

2017 ikinci 500 içersinde 102 yeni firma yer alıyor. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 listesinin dışından gelirken, 36 kuruluş ise ya geçen yıl adını açıklamak istemeyenlerden ya da bu yıl İlk 500'den İkinci 500'e gerileyenlerden oluşuyor. Bu yılda listede ismini açıklamayan 27 şirket yer alıyor.

İkinci 500 2017 yılı verileri şirketlerin üretimden satışlar, karlılık, Ar-Ge harcamaları gibi konularda genellikle olumlu bir yıl geçirdiklerini gösteriyor. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan** da gelişmenin olumlu olduğunu belirtirken, "2017'de güçlü bir toparlanma oldu. İhracat desteklendi. Bunun yanında kamunun da büyük desteğiyle iç talep ve yatımlardaki canlanma 2017 **İSO İkinci 500**'ün performansına olumlu yansdı. Yüzde 17 reel büyüme satışlarda yüzde 30.9 artış ile son yılların en güçlü artışı kaydedildi" diyerek değerlendirdi.

Yapılan değerlendirmeler **İSO İkinci 500**'ün 2017 yılı performansının olumluluğunu gösteriyor.

Türkiye'nin ikinci 500 büyüğü açıklandı

▶ **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)**, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2017 yılı sonuçlarını bugün açıkladı. **İSO** İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında; 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 mil-

yon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı. 2017 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına 102 yeni firma girdi.

TÜİK, mayıs ayı sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Sanayi üretimi mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,4 arttı

66 kuruluş zarar etti

İSO'nun, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçları açıklandı. Araştırmaya göre geçen yıl İSO İkinci 500'de kâr eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı ise 66 olarak tespit edildi.

Sanayi üretimi %1,6 düştü

TÜİK, mayıs ayına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi mayısta geçen yıla göre yüzde 6,4 arttı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ise mayısta önceki aya kıyasla yüzde 1,6 azaldı. Üretim 1,1 gerileyeceği tahmin edilmişti.

Teknoloji yoğunluklu sanayi

İKİNCİ, 500'ün teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer verilerine bakıldığında 2017 yılında yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 46,2 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin aldığı görüldü. Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2017 yılında 3,1 puan düştü ve yüzde 27,2 oldu. ■ 9'da

TÜİK, mayıs ayı sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Sanayi üretimi mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,4 arttı

66 kuruluş zarar etti

TAKVİM etkisinden arındırılmış sanayi üretimi mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,4 artarken, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ise bir önceki aya göre yüzde 1,6 azaldı. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mayıs ayına ilişkin sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Buna göre, takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi mayısta geçen yılın aynı ayına göre yüzde 6,4 arttı. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi ise mayısta bir önceki aya kıyasla yüzde 1,6 azaldı.

BEKLENTİLER?

AA Finans Sanayi Üretimi Beklenti Anketi'ne katılan ekonomistler, mayısta arındırılmış sanayi üretim endeksinin geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 5,2 artacağını öngörmüştü. Ekonomistler, söz konusu ayda takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksinin yıllık bazda yüzde 5,4 artacağını, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim endeksinin ise aylık bazda 1,1 gerileyeceğini tahmin etmişti. Ekonomistlerin arındırılmamış sanayi üretimi endeksine ilişkin beklentileri yüzde 3,9 ile yüzde 7,2 aralığında yer alıyordu. **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2017 yılı araştırmasına göre, 434 şirket kar, 66 şirket zarar etti. **İSO'nun**, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, geçen yıl **İSO İkinci 500**'de kar eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı 66 oldu. Böylece İkinci 500 şirketleri, 2010 sonrasındaki en yüksek kar eden firma sayısına ulaştı.

2014-2016 DÖNEMİ

Faiz, amortisman ve vergi öncesi kar açısından bakıldığında ise kar eden kuruluş sayısı 2017 yılında 489, zarar eden kuruluş sayısı ise 11 oldu. 2014-2016 döneminde FAVÖK karı

İSO'nun, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, geçen yıl **İSO İkinci 500**'de kar eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı ise 66 olarak tespit edildi.

elde eden firma sayısı çok değişmezken, 2017 yılında son beş yılın en yüksek sayısına ulaşıldı.

İkinci 500'ün teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer verilerine bakıldığında 2017 yılında yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 46,2 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin aldı. Bu sanayi grubunun

payı geçen yıla göre 2 puan yükseldi. Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2017 yılında 3,1 puan düştü ve yüzde 27,2 oldu.

Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2016 yılında yüzde 21,1 iken 2017 yılında yüzde 23,4'e yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı

ise 2016 yılında yüzde 4,3 iken 2017 yılında yüzde 3,1 oldu.

Bunlar, Türkiye'de sanayinin yüksek katma değerli ve yüksek teknoloji yoğunluklu sektörlere dönüşüm ihtiyacının sürmekte olduğunu gösterdi. Ancak **İSO 500** çalışmaları ölçüm yapılan son beş yıldır bu konuda henüz yeterli ilerleme sağlanmadığını açıkça ortaya koydu. (AA)

ISO İkinci 500 büyük sanayi kuruluşunu açıkladı, birinci Oğuz Gıda oldu

KÂR VE BORÇTA BİRİNCİ LİGDELER

ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması sanayinin ikinci liginde şirketlerin kârlarını arttırsa da borçluluktan kurtulamadığını ortaya koydu. 2017'de kârlar yüzde 43.9, borçlar ise yüzde 50.9 arttı. İkinci 500'deki kârlılık artışı sanayinin birinci ligi 500 dev sanayi kuruluşunu geride bırakmayı başardı.

DEVLERE SATAN HIZLI BÜYÜYOR

ISO İkinci 500 listesinin en hızlısı bir yılda tam 359 sıra sıçrama yaparak 462'ncilikten 103'üncülüğe gelen ATT Tekstil oldu. Kadın giyim üreticisi olan ve Avrupa ile ABD'deki ünlü perakendecilerle çalışan ATT Tekstil, Zara, M&S, Sandro, Next and Coast, Banana Republic, GAP, H&M ve Mango için üretim yapıyor. Bu ATT Tekstil'i hem ihracatta hem de üretimden satışlarda öne çıkarıyor. Diğer bir dikkat çeken ise Ankutsan Kutu Sanayi. 220'ncilikten 5'inci sraya yükselen Ankutsan, 5 fabrikası ile Dominos ve Pizza Hut'ın tedarikçisi. İlk ihracatını da yine pizza kutuları için İtalya'ya yaptı.

KUR ETKİSİ ROL OYNADI

SON yıllarda **ISO İkinci 500**'ün üretimden satışlarında görülen zayıf büyüme, 2017'de yerini reel büyümeye bıraktı. 2017'de üretimden satışlar reel olarak yüzde 17 büyüdü. Satışlardaki artışta iç ve dış talepteki büyümenin yanı sıra ihracat gelirlerinde etkili olan döviz kurlarındaki artış da rol oynadı. Reel büyüme oranı, ikinci 500'de son 14 yılın en yüksek ikinci oranı. İkinci 500 şirketlerinin başarılı olduğu bir diğer alan da ihracat. İkinci 500'ün ihracatı üç yıl aradan sonra yeniden artış gösterdi. **ISO İkinci 500** şirketlerinin ihracatı 2017 yılında yüzde 16.9 artarak 8.9 milyar dolara yükseldi.

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE sanayisinin ikinci liginde 2016 yılına göre 2017'de kârlar yüzde 43.9, borçlar ise yüzde 50.9 arttı. **İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO)** hazırladığı Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** Araştırması, dün açıklandı. Buna göre ikinci 500 şirketleri 2016'da 82.2 milyar lira olan üretimden satışlarını, 2017'de yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar liraya yükseltti. Karlarındaki artış performansıyla da birinci 500 şirketlerini yani sanayinin devlerini geride bırakmaya başladılar. 2016'da 8.7 milyar lira olan toplam faaliyet karı, 2017'de yüzde 43.9 artarak 12.5 milyar lira olarak gerçekleşti. Ancak kârda bu kadar büyümeye rağmen ikinci 500 şirketlerinin borçları da 2016 yılına göre yüzde 50.9 arttı ve 54.5 milyar liraya ulaştı. Toplam borçlarda mali borçların ağırlığı da arttı. İkinci 500 şirketleri 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42.8'ini finansman gideri olarak kaybettiler.

102 YENİ FİRMA

ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında; üretimden satışlara göre ilk sırayı 309.4 milyon lira ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309.2 milyon lira üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308.3 milyon lira ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı. 2017'de **ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016 yılında **ISO 500** içinde yer alan ama bu yıl **ISO İkinci 500'e** gerileyen şirketlerden oluştu.

Araştırmaya göre 2017 yılında faaliyet giderlerinde yaşanan göreceli daha yavaş artışın da katkısıyla ikinci 500'ün faaliyet kârlılığında önemli bir iyileşme yaşandı. 2016'da 8.7 milyar lira olan toplam faaliyet karı, 2017'de yüzde 43.9 artarak 12.5 milyar lira olarak gerçekleşti. Faaliyet karının net satışlara oranı da aynı dönemde yüzde 9.4'ten yüzde 10.3'e yükseldi. Araştırmanın, sanayi kuruluşlarının 2016 yılında 4.4 milyar lira olan finansman giderlerinin

2017'de yüzde 21.7 artarak 5.4 milyar liraya ulaştığını ortaya koydu. Finansman giderlerinin net satışlara oranı da 0.3 puan azalarak yüzde 4.4 oldu.

BİRİNCİ 500'Ü GEÇTİ

2017'de ikinci 500'de faaliyet kârı yüzde 43.9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) yüzde 49.3, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 67.2 büyüdü. Bu oranlar birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34.8, yüzde 24.4 ve yüzde 40.7 olarak gerçekleşmişti. 2016'da 11.1 milyar lira olan faiz amortisman ve vergi öncesi kâr büyüklüğü 2017'de 16.6 milyar liraya yükseldi. Vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı da 4.4 milyar liradan 7.4 milyar liraya çıktı. Her iki kâr büyüklüğü de reel olarak önemli artışlar gösterdi.

BORÇ SORUNU

Araştırma sonuçları, **ISO İkinci 500'de** borç yükünün arttığını ortaya koydu. Özellikle mali borçlardaki artışın toplam borçlardaki artışa göre daha hızlı seyretmesi dikkat çekti. 2016'da 36.1 milyar lira olan toplam mali borçlar 2017'de yüzde 50.9 artarak 54.5 milyar liraya ulaştı. Böylece mali borçların toplam borçlar içindeki payı 2016 yılında yüzde 58.1 iken, 2017'de yüzde 58.9'a çıktı. Mali borçların vade dağılımına bakıldığında, son yıllarda uzun vadeli mali borçlar lehine nispi bir iyileşmenin yaşandığı anlaşıldı. 2016 yılında kısa vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payı 48.4 iken, 2017 yılında yüzde 40.5'e geriledi.

Araştırmaya göre orta-uzun vadeli borçlanma imkanlarının nispeten arttığını göstermesi açısından oldukça önemli olan bu gerilemede Türk Lirası'ndaki değer kaybının belirleyici rol oynamasının da gözden kaçırılmaması gerekiyor. Zira bilançolarda yer alan döviz cinsi mali borçların lira cinsinden değerlerinin artması, orta-uzun vadeli mali borçların toplam mali borçlar içindeki payını artırırken, kısa vadeli mali borçların payının önemli ölçüde gerilemesine neden olduğu görüldü. Burada KGF teminatı aracılığıyla sağlanan kredilerin katkısını da unutmamak gerekiyor.

EN HIZLI SİÇRAYANLAR

ŞİRKET İSMİ	SIRA YÜKSELME
ATT Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	359
Pireks Bakır Alaşımları	254
VIG Metal San. ve Tic. A.Ş.	240
P.M.S. Metal Profil Alüminyum	220
ANKUTSAN Kutu Sanayi Oluksu	215
Şirikcioglu İplik ve Denim İşletmeleri	179
Halkalı Kağıt Karton San. ve Tic. A.Ş.	170
Boskay Metal San. ve Tic. Ltd. Şti.	169
Muralı Karton Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	166
Ateşsan Kağıtçılık Matbaa Ambalaj	161

EN HIZLI DÜŞENLER

ŞİRKET İSMİ	SIRA KAYBI
Hasırıcı Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	-305
Ahmet Ak Gıda ve Tüketim Maddeleri	-304
Ankara Un Sanayi A.Ş.	-289
ÇİMTAŞ Çelik İmalat Montaj ve Tesizat A.Ş.	-281
Cimbonet Hazır Beton ve Prefabrik Yapı	-246
Varol Beton ve Yapı Endüstri San. Tic. A.Ş.	-245
Altınyıldız Tekstil ve Konfeksiyon A.Ş.	-214
Realkom Tekstil Ürünleri Sanayi	-213
Hacıoğulları Hazır Beton Saç ve Yapı	-213
Tuğrul Tarım ve Petrol Ürünleri	-205

ISO İKİNCİ 500 KÂR VE GİDERLER (MİLYON TL)

	Finansman giderleri	Faaliyet kârı	Finansman gideri/ faaliyet kârı (%)
2012	1.563	3.591	43.5
2013	2.716	5.367	50.6
2014	2.581	6.182	41.8
2015	3.785	7.409	51.1
2016	4.403	8.707	50.6
2017	5.361	12.527	42.8

KÂRLAR GİDERLERE

2017'de küçük bir gerileme olsa da finansman giderleri, sanayi kuruluşlarının karlılıklarında temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdü. İkinci 500'de finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 2017'de yüzde 50.6'dan yüzde 42.8'e indi. Sanayinin mevcut mali yapısı içinde faiz ve kur dalgalanmaları sanayi sektöründe karlılığı ve sermaye birikimini etkilemeye devam etti. İkinci 500'ün kaynak yapısında toplam borçların payı 2013-2016'da yüzde 61.2 ile yüzde 60.5 arasında istikrar gösterirken 2017'de yüzde 66.2'ye yükseldi. Öz kaynak payının ise yüzde 33.8 ile son 10 yılın en düşük seviyesine gerilediği görüldü.

TEKNOLOJİDE 3. LİG

İKİNCİ 500'ün teknoloji yoğunluklarına göre yarattıkları katma değer verilerine bakıldığında 2017'de yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 46.2 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerde. Bu grubun payı 2 puan yükseldi. Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2017'de 3.1 puan düştü ve yüzde 27.2 oldu. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2016'da yüzde 21.1 iken 2017'de yüzde 23.4'e yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2016 yılında yüzde 4.3 iken 2017 yılında yüzde 3.1 oldu. İstihdam yüzde 4.4, maaşlar yüzde 14.2 arttı.

İlk 500'den fazla kar ettiler

ISO İkinci 500'ü oluşturan sanayi şirketlerinin üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar liraya yükseldi. Karlardaki artış ise Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleşti

İstihdam da arttı maaşlar da

GEÇEN yıl İkinci 500'de kar eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı 66 oldu. Böylece İkinci 500 şirketleri, 2010 sonrasında en yüksek kar eden firma sayısına ulaştı. İkinci 500'ün istihdamı yüzde 4,4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14,2 olarak gerçekleşti. Geçen yıl **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** sıralamasına 102 yeni firma girdi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), 'Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**' araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon lira ile Oğuz Gıda aldı.

ÜRETİMDEN SATIŞLAR YÜZDE 30,9 ARTTI

Araştırmada ikincilik 309,2 milyon lira üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın olurken, üçüncü sırada ise 308,3 milyon lirayla S.S. Marmara Zeytin yer aldı. Araştırmaya göre, **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**'nun 2016 yılında 82,2 milyar lira olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6

milyar liraya yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının, 'üretimden satışlar' ile 'esas faaliyet karı' gibi temel bazı parametrelerde, aynı mayıs sonunda açıklanan **İSO 500** kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü. İkinci 500 verilerinde en dikkat çeken gösterge, karlardaki sıçrama oldu. İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü.

AR-GE HARCAMALARI HIZLI BÜYÜDÜ

2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar

toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü. İkinci 500 şirketleri geçen yıla göre Ar-Ge harcamalarını yüzde 68,5 artırarak 488,5 milyon liraya çıkarırken, Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranını da yüzde 0,35'den yüzde 0,45'e yükseltmeyi başardı. İkinci 500'ün Ar-Ge yapan firma sayısı ise 177'den 188'e çıktı. ■ **Niyazi DEVREZ**

04 İSO İKİNCİ 500
İLK 500'Ü KISKANDIRDI

Küçük kardeşler kârlılıkta sanayi devlerini solladı

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) hazırladığı ikinci 500 sanayi kuruluşları listesine göre iyimser hava 2017'de de devam etti. Sanayinin ikinci listedeki 500 büyük şirketi, satış ve kârlılıkta yüzde 67.2 büyüme oranıyla, ilk 500'deki devlerini solladı. TÜİK raporlarına göre ikinci 500'de kâr eden şirket sayısı 434'e çıkarken, zarar edenler ise 66'da kaldı.

ISO'nun ikinci büyüklerinin kârı ilk büyüklerden daha çok arttı

İstanbul Sanayi Odasının (ISO) hazırladığı ikinci 500 sanayi kuruluşları listesine göre sanayide iyimser durum 2016 sonrası 2017'de de devam etti. Artan borçlara rağmen, satış artışı ve karlılık oranları ikinci 500 listesinde de kendini gösterdi. İkinci 500 büyükler, ilk 500 büyüklerin de üzerinde bir karlılık artışı sağlamış oldu.

Sanayi sektöründe üretimden satışlar hızla artarken ortaya çıkan karlılık büyük oranda faiz giderine yazılıyor.

İstanbul Sanayi Odası'nın (ISO) Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gala aldı. Araştırmada ikincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın olurken, üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

ÜRETİMDEN SATIŞLAR YÜZDE 30,9 ARTTI: Araştırmaya göre, ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İlk 500 listesindeki büyük sanayi şirketleri ise, üretimden satışlarını 490 milyar liradan yüzde 33,2 artışla 653 milyar liraya yükseltti.

İkinci 500 kuruluşların, "üretimden satışlar" ile "esas faaliyetleri" gibi temel bazı parametrelerde, aynı Mayıs sonunda açıklanan ISO 500 kuruluşlardaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü.

İKİNCİ 500'ÜN KARLILIKINDAKİ ARTIŞ İLK 500'Ü SÜLDÜ: Araştırmanın ortaya koyduğu veriler incelendiğinde, üretimden satışlardan bu satışlardaki reel değere, esas faaliyet karından vergi öncesi kar ve zarar toplamı kadar son yılların en iyi performansını ortaya koyan ISO 500 gibi, İkinci 500 kuruluşları da çok iyi bir performans sergiledi. İkinci 500 verilerinde en dikkati çeken gösterge, karlardaki sıçrama oldu. İkinci 500'ün karlarındaki artış oranları İkinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar ve zarar toplamı yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar İkinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün her üç kar büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da faaliyet karı yüzde 28,5, FAVOK yüzde 33,4, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı (VODKZ) yüzde 49,3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü. Bu oranlar ISO 500'de aynı sırayla yüzde 20,5, yüzde 11,2 ve yüzde 25,7 olarak gerçekleşmişti. Ağır finansman yükü: İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı ISO 500'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybetmiş oldukları görüldü. 2017 yılında faizlerle görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu karlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmemişti kaydedildi.

AR-GE HARCAMALARI YÜKSELDİ: İkinci 500 şirketlerinin Ar-Ge harcamaları arttırmaları, araştırmanın dikkati çeken bir başka bulgusu oldu. İkinci 500 şirketleri geçen yıla göre Ar-Ge harcamalarını yüzde 68,5 artıran 488,5

milyon TL'ye çıkarırken, Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranını da yüzde 0,35'den yüzde 0,45'e yükseltmeyi başardı. İkinci 500'ün Ar-Ge yapan firma sayısı ise 177'den 188'e çıktı. Ar-Ge harcamalarındaki artış oranı ISO 500 şirketlerinde yüzde 23,7 iken, yapılan harcamaların üretimden satışlara oranı da yüzde 0,57'den yüzde 0,53'e geriledi. Ar-Ge yapan firma sayısı da 239'dan 254'e yükseldi.

İHRACATTA NİHAİYET ARTIŞI: ISO İkinci 500 şirketlerinin kısmen başarılı olduğu bir diğer alan da ihracat oldu. İkinci 500'ün ihracatı üç yıl aradan sonra yeniden artış gösterdi. 2014'te yüzde 5,4, 2015'te yüzde 17, 2016'da yüzde 2,8 gerileyen ISO İkinci 500'ün ihracatı 2017 yılında yüzde 16,9 oranında artarak 8,9 milyar dolara yükseldi. ISO 500'de olduğu gibi ISO İkinci 500'de de ihracat artışı, Türkiye ihracat artışının üzerinde gerçekleşti. ISO ilk 500 şirketlerinin 2017 yılında ihracatı yüzde 17 artış göstererek 64,5 milyar dolar oldu.

ÜRETİMDEN SATIŞLARDAN GÜÇLÜ PERFORMANS: Finansman giderlerinin ISO 500'de olduğu gibi ISO İkinci 500'de de sanayi kuruluşlarının karlılıklarında temel belirleyici olmayı

sürdürdü. ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. 2016 yılında reel olarak hemen hemen aynı kalan üretimden satışlar, 2017 yılında oldukça güçlü bir performans gösterdi. 2017 yılında faaliyet giderlerinde yaşanan görece daha yavaş artışın da katkısıyla İkinci 500'ün faaliyet karlılığında önemli bir iyileşme yaşandı. 2016 yılında 8,7 milyar TL olan toplam faaliyet karı, 2017'de yüzde 43,9 artarak 12,5 milyar TL olarak gerçekleşti. Faaliyet karının net satışlara oranı da aynı dönemde yüzde 9,4'ten yüzde 10,3'e yükseldi. İlk 500 listesinde yer alan firmaların faaliyet karı yüzde 34,8 artışla 70,6 milyar TL olmuştur.

KARIN YARISI BANKALARA GİTTİ: Araştırmanın sonuçları, sanayi kuruluşlarının 2016 yılında 4,4 milyar TL olan finansman giderlerinin 2017 yılında yüzde 21,7 oranında artarak 5,4 milyar TL'ye ulaştığını ortaya koydu. Finansman giderlerinin net satışlara oranı da 0,3 puan azalarak yüzde 4,4 oldu. 2017 yılında ISO İkinci 500'ün FAVOK ile vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı büyüklükleri de şöyle gerçekleşti: "2016 yılında 11,1 milyar TL olan faiz amortisman ve vergi öncesi kar büyüklüğü 2017'de yüzde 49,3 oranında artarak 16,6 milyar TL'ye yükseldi. Vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı da yüzde 67,2 oranında artışla 4,4 milyar TL'den 7,4 milyar TL'ye yükseldi. Her iki kar büyüklüğü de reel olarak önemli artışlar gösterdi."

DÜVEDEN KAZANAN DA VAR: Son yıllarda ISO İkinci 500'ün üretimden satışlarına ilişkin artış, 2017 yılında yeniden reel büyümeye bıraktığı görüldü. Bu bağlamda 2017 yılında üretimden satışların reel olarak yüzde 17 büyümesi dikkati çeken bir faktör olarak öne çıktı. Satışlardaki artışta iç ve dış talepteki büyümenin yanı sıra ihracat artışı da etkili oldu.

gelirlerinde etkili olan döviz kurlarındaki artışın da rol oynadığı tahmin ediliyor. Gerçekleşen bu reel büyüme oranı, ISO İkinci 500'de son 14 yılın en yüksek ikinci oran olarak dikkati çekti.

BORÇ YÜKÜ ARTIYOR: Araştırmaya göre, 2017 yılında küçük bir gerileme olsa da finansman giderlerinin, sanayi kuruluşlarının karlılıklarında temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdüğü görüldü. İkinci 500'de finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 2017'de yüzde 50,6'dan yüzde 42,8'e geriledi. Sanayi kuruluşları 2017 yılında elde ettikleri karın daha düşük bir kısmını finansman giderlerine ayırdı. Buna rağmen sanayinin mevcut mali yapısı içinde faiz ve kur dalgalanmaları sanayi sektöründe karlılığı ve sermaye birikimini etkilemeye devam etti. Finansal göstergeler içinde borçlanma ile öz kaynakların dağılımını yansıtan kaynak yapısı, kuruluşların finansal yapılarını ortaya koyan en önemli göstergelerin başında geliyor. Oranları bakıldığında ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun kaynak yapısında toplam borçların payının 2013-2016 dönemlerinde yüzde 61,2 ile yüzde 60,5 arasında istikrar gösterdikten sonra 2017 yılında yüzde 66,2'ye yükseldiği dikkat çekti. Öz kaynak payının ise yüzde 33,8 ile son 10 yılın en düşük seviyesine gerilediği görüldü.

DEVREDEN KDV SORUNU: Son yıllarda paylaşılan bir diğer önemli veri olan kuruluşların devreden KDV yükü konusunda ise tablo şöyle oldu: "2017 yılında ISO 500'ün devreden KDV'si bir önceki yıla göre yüzde 20 oranında artarak 7,2 milyar TL'ye yükseldi. Bu yük İkinci 500'de de artarak devam etti. ISO İkinci 500'ün devreden KDV'si, 2017 yılında daha yüksek bir oranda artarak yüzde 48,7 artışla 1,7 milyar TL'ye ulaştı."

Düşük teknolojiye karşı şirket rekoru

ISO, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, geçen yıl ISO İkinci 500'de kar eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı 66 oldu. Böylece İkinci 500 şirketleri, 2010 sonrasında en yüksek kar eden firma sayısına ulaştı. İkinci 500'ün teknoloji yoğunluklarına göre yaratılan katma değer verilerine bakıldığında 2017 yılında yaratılan katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 46,2 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2017 yılında 3,1 puan düştü ve yüzde 27,2 oldu. Orta-düşük teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı ise 2016 yılında yüzde 21,1 iken 2017 yılında yüzde 23,4'e yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin grubunun payı ise 2016 yılında yüzde 4,3 iken 2017 yılında yüzde 3,1 oldu.

İstihdam ve maaş arttı yabancı azaldı

Sanayi sektörü istihdam ve nitelikli insan kaynağı açısından önemli alanların başında gelmeye devam ediyor. Bir gerçeğe ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda çalışan sayısında da gelişmeler ile karşılıklı olarak ödenen maaş ve ücretlerdeki artış önemli bir göstergesi niteliği taşıyor. 2017 yılındaki istihdam teşviklerinin de etkisiyle ISO İkinci 500'ün istihdamı yüzde 4,4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14,2 olarak gerçekleşti. Araştırmaya göre, geçen yıl ISO İkinci 500'de yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 4 adet daha azalarak 61'e indi. 2007 ile 2014 arasında ISO İkinci 500 içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı dalgalanmaya gösterirken, bu dalgalanma 2014 yılında sonra gerilemeye dönüştü. Yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı 2017 yılında 61 ile son yılların en düşük seviyesine geriledi.

SANAYİCİ YÜKSELEN FAİZDEN ENDEŞLİ

İstanbul Sanayi Odası (ISO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarına ilişkin yaptığı açıklamada, nispeten daha küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının üretim faaliyetlerini inceledikleri bu araştırmanın hem küresel ve hem de Türkiye açısından zor geçen 2016 yılının ardından 2017 yılında Türk sanayisini açısından güçlü bir performansa işaret ettiği belirtti. Bahçivan, geçen yıl sonuçlarının ISO İkinci 500'ün karlılık oranında da son yılların en olumlu performansına işaret ettiği aktararak, İkinci 500 kuruluşlarının faaliyet karlarının yüzde 43,9, dönem karlarının ise yüzde 67,2'lik artışlarıyla dikkat çekici bir performans yakaladığını, şirketlerin faaliyet karlarının yüzde 42,8 gibi yine çok önemli bir kısmını toplu ISO 500'de olduğu gibi finansman gideri olarak kaybettiklerini belirtti. Erdal Bahçivan, "Fakat bu yıl sanayici özellikle faiz ve karlardaki yüksek boyuttaki dalgalanmanın baskısını daha fazla hissetmektedir. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaştığını göstermekte ve karlılıklarını sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratmaktadır." ifadelerini kullandı.

ERDAL BAHCIVAN

İSO İKİNCİ 500'DE ŞİRKET KÂRLARI UÇTU

EKONOMİ SERVİSİ

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı.

İkinci 500'ün üretimden satışları, yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500'ün 'üretimden satışlar' ile 'esas faaliyet kârı' gibi temel bazı parametrelerde, **İSO 500** kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü.

Üretimden satışlara göre ilk sırayı 309.4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309.2 milyon TL ile Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada 308.3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

102 yeni firma

İkinci 500 sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016'da **İSO 500** içinde yer alan ama bu yıl **İSO İkinci 500'e** giremeyen şirketlerden oluştu.

İkinci 500 temel verileri, geçen **İSO 500** verileri ile önemli ölçüde benzerlikler gösterdi. Üretimden satışlardan bu satışlardaki reel değişime, esas faaliyet kârından vergi öncesi kâr ve zarar toplamına kadar; son yılların en iyi performansını ortaya koyan **İSO 500** gibi; İkinci 500 kuruluşları da çok iyi bir performans sergiledi.

Kârlar uçtu

İkinci 500 verilerinde en dikkat çeken gösterge, kârlardaki sıçrama oldu. Hatta İkinci 500'ün kârlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üze-

rinde gerçekleşti. 2017'de İkinci 500'de faaliyet kârı yüzde 43.9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49.3, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 67.2 büyüdü.

İkinci 500'ün her üç kâr büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da, faaliyet kârı yüzde 28.5, FAVÖK yüzde 33.4, vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49.3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü.

İkinci 500'ün kârlılıklarında ki bu olumlu verilere karşın, tıpkı **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü.

'Başarılı bir yıl geçirdik'

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, **İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2017** yılı araştırması için şu değerlendirmede bulundu: "İkinci 500 araştırmamız; 2017 yılında sanayimiz açısından güçlü bir performansa işaret etti. Küresel ekonominin güçlü bir toparlanma evresine girerek ihracatımızı desteklemesi, iç talep ve yatırımlardaki canlanma, **İSO İkinci 500**'ün performansına net bir biçimde yansımıştır. 2017'de İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 30.9 artış ve yüzde 17 reel büyüme ile son yılların en güçlü artışlarını kaydederken, ihracatını da yüzde 16.9 artırarak Türkiye'nin genel ihracat artışının üzerinde bir performans sergilemiştir."

Erdal Bahçivan

'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırması

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2017 yılı araştırmasında ilk sırayı 309,4 milyon TL'lik üretimden satışı ile Oğuz Gıda aldı.

İSO, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. Araştırmada ikincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın olurken, üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

ÜRETİMDEN SATIŞLAR YÜZDE 30.9 ARTTI

Araştırmaya göre, **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun** 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının, "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet karı" gibi temel bazı parametrelerde, aynı mayıs sonunda açıklanan **İSO 500** kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü.

İKİNCİ 500'ÜN KARLARINDAKİ ARTIŞ İLK 500'Ü SOLLADI

Araştırmanın ortaya koyduğu veriler incelendiğinde, üretimden satışlardan bu satışlardaki reel değişime, esas faaliyet karından vergi öncesi kar ve zarar toplamına kadar son yılların en iyi perfor-

mansını ortaya koyan **İSO 500** gibi, İkinci 500 kuruluşları da çok iyi bir performans sergiledi.

İkinci 500 verilerinde en dikkati çeken gösterge, karlardaki sıçrama oldu. İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü.

2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü.

Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti.

İkinci 500'ün her üç kar büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da faaliyet karı

yüzde 28,5, FAVÖK yüzde 33,4, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49,3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü.

Bu oranlar **İSO 500**'de aynı sırayla yüzde 20,5, yüzde 11,2 ve yüzde 25,7 olarak gerçekleşmişti.

İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü.

2017 yılında faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu karlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi.

'Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' belli oldu

İSTANBUL (AA) - İstanbul Sanayi Odası (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. Araştırmada ikincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın olurken, üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

Üretimden satışlar yüzde 30,9 arttı

Araştırmaya göre, İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının, "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet karı" gibi temel bazı parametrelerde, aynı mayıs sonunda açıklanan İSO 500 kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü.

İkinci 500'ün karlarındaki artış ilk 500'ü solladı

Araştırmanın ortaya koyduğu veriler incelendiğinde, üretimden satışlardan bu satışlardaki reel değişime, esas faaliyet karından vergi öncesi kar ve zarar

toplama kadar son yılların en iyi performansını ortaya koyan İSO 500 gibi, İkinci 500 kuruluşları da çok iyi bir performans sergiledi. İkinci 500 verilerinde en dikkati çeken gösterge, karlardaki sıçrama oldu. İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü.

2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün her üç kar büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da faaliyet karı yüzde 28,5, FAVÖK yüzde 33,4, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49,3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü. Bu oranlar İSO 500'de aynı sırayla yüzde 20,5, yüzde 11,2 ve yüzde 25,7 olarak gerçekleşmişti.

İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı İSO 500'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü

altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü. 2017 yılında faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu karlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi.

Ar-Ge harcamaları yükseldi

İkinci 500 şirketlerinin Ar-Ge harcamalarını artırmaları, araştırmanın dikkati çeken bir başka bulgusu oldu. İkinci 500 şirketleri geçen yıla göre Ar-Ge harcamalarını yüzde 68,5 artırarak 488,5 milyon TL'ye çıkarırken, Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranını da yüzde 0,35'den yüzde 0,45'e yükseltmeyi başardı. İkinci 500'ün Ar-Ge yapan firma sayısı ise 177'den 188'e çıktı.

Üretimden satışlar güçlü performans gösterdi

Finansman giderlerinin İSO 500'de olduğu gibi İSO İkinci 500'de de sanayi kuruluşlarının karlılıklarında temel belirleyici olmayı sürdürdü. İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak

107,6 milyar TL'ye yükseldi. 2016 yılında reel olarak hemen hemen aynı kalan üretimden satışlar, 2017 yılında oldukça güçlü bir performans gösterdi.

2017 yılında faaliyet giderlerinde yaşanan göreceli daha yavaş artışın da katkısıyla İkinci 500'ün faaliyet karlılığında önemli bir iyileşme yaşandı. 2016 yılında 8,7 milyar TL olan toplam faaliyet karı, 2017'de yüzde 43,9 artarak 12,5 milyar TL olarak gerçekleşti. Faaliyet karının net satışlara oranı da aynı dönemde yüzde 9,4'ten yüzde 10,3'e yükseldi. Araştırmanın sonuçları, sanayi kuruluşlarının 2016 yılında 4,4 milyar TL olan finansman giderlerinin 2017 yılında yüzde 21,7 oranında artarak 5,4 milyar TL'ye ulaştığını ortaya koydu. Finansman giderlerinin net satışlara oranı da 0,3 puan azalarak yüzde 4,4 oldu. Satışlardaki artışa iç ve dış talepteki büyümenin yanı sıra ihracat gelirlerinde etkili olan döviz kurları

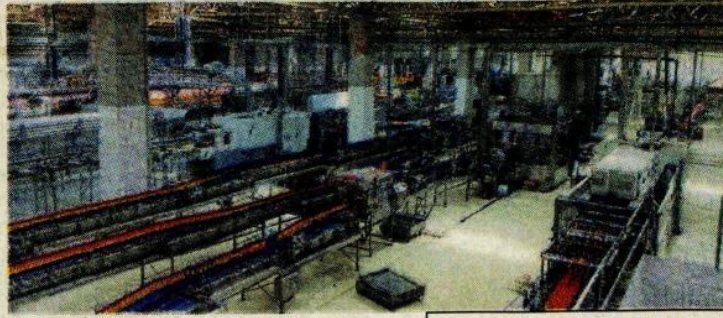
rındaki artışın da rol oynadığı tahmin ediliyor. Gerçekleşen bu reel büyüme oranı, İSO İkinci 500'de son 14 yılın en yüksek ikinci oranı olarak dikkati çekti.

Kuruluşlar, karın daha düşük bir payını finansman giderlerine ayırdı

Araştırmaya göre, 2017 yılında küçük bir gerileme olsa da finansman giderlerinin, sanayi kuruluşlarının karlılıklarında temel belirleyicilerden biri olmayı sürdürdüğü görüldü.

İkinci 500'de finansman giderlerinin faaliyet karına oranı 2017'de yüzde 50,6'dan yüzde 42,8'e geriledi. Sanayi kuruluşları 2017 yılında elde ettikleri karın daha düşük bir payını finansman giderlerine ayırdı. Buna rağmen sanayinin mevcut mali yapısı içinde faiz ve kur dalgalanmaları sanayi sektöründe karlılığı ve sermaye birikimini etkilemeye devam etti.

KÜÇÜKLER KÂRLI ÇIKTI

YUZDE 31'LİK ARTIŞ

Istanbul Sanayi Odası'nın (ISO) üretimden satışlara göre belirlediği 'İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2017' araştırması açıklandı. KOBİ'lerin yer aldığı liste, küçüklerin üretime ağırlık verdiğini gösterdi. Firmaların üretimden satışları yüzde 30.9 artışla 107.6 milyar liraya ulaşarak güçlü bir performans sergiledi. 2016'da sadece yüzde 8.6 artmıştı.

BORÇ YUKUNE RAGMEN

Listede küçüklerin, büyüklerin aksine üretimden kazanmaya daha çok ağırlık verdiği de dikkat çekti. ISO 500'de yüzde 34.8 olan faaliyet kârlılığı İkinci 500'de yüzde 43.9 arttı. Bu sayede 8.7 milyardan 12.6 milyar liraya çıktı. Kâr edenler 434'e yükselirken, zarar edenler 66'ya indi. Borçlar yüzde 66.2'ye çıkarken, özkaynak yüzde 33.8'le son 10 yılın en düşüğüne geriledi.

KUR BASKISI FAZLA

ISO Başkanı **Erdal Bahçivan**, 2017'de küresel ekonomideki toparlanmanın ihracatı

desteklemesi ve kamu teşvikleriyle iç talep ve yatırımlardaki canlanmanın ISO İkinci 500'e olumlu yansıdığını söyledi. Bahçivan, "Ancak bu yıl sanayici, faiz ve kurlardaki yüksek dalgalanma baskısını çok fazla hissediyor. Bu durum kârlılıkların sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratıyor" dedi.

Gıda şirketi başı çekti

2017	2016	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	23	Oğuz Gıda	309.376.096
2	124	Zeki Mensucat	309.209.164
3	-	S.S. Marmara Zeytin	308.274.705
4	-	ABC Deterjan	308.165.619
5	220	Ankutsan Antalya Kutu Sanayi	308.090.753
6	14	Vezirköprü Orman Ürünleri	307.736.674
7	-	Yünsa Yünlü	306.466.482
8	26	Karel Elektronik	306.350.073
9	-	-	-
10	103	Üniteks Tekstil	305.777.092

İkinci 500 100 milyar barajını aştı

İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasına göre şirketlerin ciroları geçen yıl yüzde 30.9'luk artışla 107.6 milyar TL'ye yükseldi. İlk sırayı 309.4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İSO Başkanı Bahçivan, "Veriler sanayimizin güçlü performansına işaret ediyor" dedi

İstanbul Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016'da 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017'de yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşları üretimden satışlar ve esas faaliyet kârı gibi temel parametrelerde oldukça iyi bir performans sergiledi. Üretimden satışlara göre ilk sırayı 309.4 milyon TL ile Adana ve Sakarya'daki fabrikalarında Daren markasıyla meyve suyu, gazlı içecek ve limonata üretimi yapan Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309.2 milyon TL ile Zeki Mensucat'ın olurken, üçüncü sırada 308.3 milyon TL ile Marmara Zeytin yer aldı.

LİSTEDE 102 YENİ FİRMA VAR

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, nispeten daha küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının üretim faaliyetlerini inceledikleri araştırmanın, hem küresel ve hem de ülkemiz açısından zor geçen 2016'nın ardından 2017'de sanayimiz açısından güçlü bir performansla işaret ettiğini söyledi. Bahçivan, "Araştırma sanayi ve sanayi-

cile-rimi-zin bu her türlü övgüyü hak eden performansına ilişkin tabloyu açıkça ortaya koymaktadır" dedi.

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1.000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016'da İSO 500 içinde yer alan ama bu yıl İSO İkinci 500'e gerileyen şirketlerden oluştu. Araştırmanın ortaya koyduğu veriler incelendiğinde üretimden satışlardan bu satışlardaki reel değişime, esas faaliyet kârından vergi öncesi kâr ve zarar toplamına kadar son yılların en iyi performansını ortaya koydu.

İkinci 500 verilerinde en dikkat çeken göstergeler, kârlardaki sıçrama oldu.

Erdal Bahçivan

İLK 10'DA 3 TEKSTİL FİRMASI BULUNUYOR

	Üretimden Satışlar (TL)
1- Oğuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	309.376.096
2- Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	309.209.164
3- S.S. Marmara Zeytin	308.274.705
4- ABC Deterjan San. ve Tic. A.Ş.	308.165.619
5- ANKUTSAN Antalya Kutu Sanayi	308.090.753
6- Vezirköprü Orman Ürünleri	307.736.674
7- YÜNİSA Yünlü San. ve Tic. A.Ş.	306.466.482
8- Karel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	306.350.073
9- İsmi açıklanmadı	
10- Üniteks Tekstil ve Ticaret A.Ş.	305.777.092

İKİNCİ 500'DE ŞİRKETLERİN BORÇ YÜKÜ ARTARKEN ÖZKAYNAKLARI ERİDİ

KASALAR BOŞALDI BORÇLAR KATLANDI

Geçen yıl yaklaşık yüzde 17'lik reel büyüme ile son 14 yılın ikinci rekorunu kıran sanayici aynı zamanda hızla eriyen özkaynakları ile son 10 yılın da dibini görmüş oldu

Kredi Garanti Fonu (KGF) kredileriyle işletmelerin kolayca borçlandığı ve görece düşük faizlerin etkin olduğu 2017 yılında ciro büyüyen sanayi sektörü, eriyen özkaynaklarla kasaları boşaltmaya başladı. İşletmelerin mali borçları yüzde 50.9 oranında artarak kırmızı alarm vermeye başladı. **Istanbul Sanayi Odası** tarafından açıklanan Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** Araştırması'nın ortaya koyduğu tablo yüksek faiz ortamı ile birlikte işletmelerin borç çevirmeye sıkıntı yaşayabileceği sinyali verdi. İkinci büyük 500 sanayi devinin 2016 yılında 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi. 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309.4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik ise 309.2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308.3 milyon TL ile Marmara Zeytin yer aldı.

ÖZKAYNAKLAR DİBİ GÖRDÜ

Çarkların ihracattaki yüzde 16.9'luk büyüme ve şirketlerin faaliyet alanlarında elde ettiği üretim, kâr ve satış başarısıyla birlikte hızlandığı 2017 yılında, 500 şirketin reel büyümesi yüzde 17'ye ulaşarak 2011'den sonra son 14 yılın zirvesine ikinci kez ulaştı. Ancak ilk **İSO 500** büyük şirkette olduğu gibi ikinci 500 şirkette de artan borç yükü ile eriyen özkaynaklar, faiz oranlarının yükseldiği 2018 ve sonrası i-

Sayime BAŞÇI

çin şirketlerin ödemelerinde ve yeni kaynak arayışında sorun yaşayacağına işaret ediyor. Araştırmaya göre, borçlanma ile özkaynakların dağılımını yansıtan oranlara bakıldığında **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**'nun kaynak yapısında toplam borçların payı 2013-2016 döneminde yüzde 61.2 ile yüzde 60.5 arasında istikrar gösterdikten sonra 2017 yılında yüzde 66.2'ye yükselerek zirveye ulaştı. Şirketlerin özkaynak payı ise yüzde 33.8 ile son 10 yılın en düşük seviyesine geriledi.

BORÇ YÜKÜ YÜZDE 50.9 ARTTI

Ayrıca kredi kullanımındaki artışlarla birlikte borç yükü ise şirketler açısından taşınması zor bir kambura dönmüş durumda. Özellikle, başta banka kredisi olmak üzere şirketlerin finansal borçlarını ifade eden mali borçlardaki artışın toplam borçlardaki artışa göre daha hızlı seyretmesi dikkat çekti. 2016'da 36.1 milyar TL olan toplam mali borçlar 2017'de yüzde 50.9 oranında artarak 54.5 milyar TL'ye ulaştı. Böylece mali borçların toplam borçlar içindeki payı 2016 yılında yüzde 58.1 iken, 2017'de yüzde 58.9'a ulaştı. Öte yandan kurlardaki artış her ne kadar ihracat gelirlerinde bir yükselme yaratsa da şirketlerin yükselen maliyetleri ve döviz borçları nedeniyle kâr rakamlarını olumsuz yönde etkiledi. 2016 yılında 500 şirketin 5.8 milyar TL'yi aşan kambyo zararları 2017 yılına gelindiğinde ise 8.4 milyar TL'yi aşmış durumda.

İKİNCİ 500'DE İLK 20

Sıra	Şirket	Üretimden Satışlar (bin TL)
1	Oğuz Gıda	309.376
2	Zeki Mensucat	309.209
3	Marmara Zeytin Tar. Satış Koop.	308.274
4	ABC Deterjan	308.165
5	ANKUTSAN	308.090
6	Vezirköprü Orman Ürünleri	307.736
7	Yünsa	306.466
8	Karel Elektronik	306.350
9	-	-
10	Ünitem Tekstil	305.777
11	Göltaş	305.172
12	Pilyem Gıda	305.046
13	Orma Orman Ürünleri	304.768
14	Soyyigit Gıda	304.114
15	Uğur Konfeksiyon	302.651
16	Şirikçioğlu	301.526
17	Kasar ve Dual Tekstil	301.305
18	Ermaksan	300.147
19	Modavizyon Tekstil	299.856
20	Helvacı Gıda	298.413

36 şirket küme düştü

■ Kâr eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı ise 66 oldu.
■ Geçen yıl yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 4 adet daha azalarak 61'e indi.
■ 2016 yılında 8.7 milyar TL olan toplam faaliyet kârı, 2017'de yüzde 43.9 artarak 12.5 milyar TL olarak gerçekleşti.
■ Faaliyet kârının net

satışlara oranı da aynı dönemde yüzde 9.4'ten yüzde 10.3'e yükseldi.
■ Sıralamaya 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise ilk büyük 500 şirket içinde yer alırken, bu yıl ligden düşerek **İSO İkinci 500**'e gerileyen şirketlerden oluştu.

Kur ve faiz dalgası kârları vuracak

ARAŞTIRMA sonuçlarını değerlendiren **Istanbul Sanayi Odası** Başkanı Erdal Bağcıvan, 2017 yılında beklentilerin üstüne çıkan Türkiye'nin büyüme rakamının, sanayi rakamlarına da yansıdığına dikkat

çektii. "2017'de son yılların en başarılı ve devrim niteliğindeki finansal inovasyonu olarak gördüğümüz Kredi Garanti Fonu (KGF) mekanizmasının katkısıyla KOBİ'lerimizin finansman imkanlarında ciddi bir artış yaşandı" diyen Bağcıvan, şu uyarıları yaptı: "Fakat

bu yıl sanayici özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmanın baskısını daha fazla hissediyor. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaştığını gösteriyor ve kârlılıkların sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratıyor."

Erdal Bağcıvan

'İkinci 500' sanayide büyümeyi tescilledi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" Araştırması'nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. 'İkinci 500'ün 2016 yılında 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının üretimden satışları ile esas faaliyet kârı gibi temel bazı parametrelerde, upki mayıs sonunda açıklanan İSO 500 kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü. 'İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasında 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309.4 milyon TL ile Deren ve Juss markasıyla meyve suyu üreten Oğuz Gıda aldı.

KÂRLAR YÜZDE 44 ARTTI

İkincilik 309.2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308.3 milyon TL ile Marmarabirlik yer aldı. 2017 yılında İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına

102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016 yılında İSO 500 içinde yer alan ama bu yıl İSO İkinci 500'e gerileyen şirketlerden oluştu. Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2017 araştırmasının temel

bazı verileri, geçen mayıs sonunda açıklanan 'İSO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' verileri ile önemli ölçüde benzerlikler gösterdi. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet kâr yüzde 43.9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49.3, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 67.2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34.8, yüzde 24.4 ve yüz-

de 40.7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün her üç kâr büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da faaliyet kârı yüzde 28.5, vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı yüzde 49.3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü. Bu oranlar İSO 500'de aynı sırayla yüzde 20.5, yüzde 11.2 ve yüzde 25.7 olarak gerçekleşmişti. Araştırmaya göre, geçen yıl İSO İkinci 500'de kâr eden kuruluş sayısı 434'e çıkar-

ken, zarar eden kuruluş sayısı 66 oldu. Böylece İkinci 500 şirketleri, 2010 sonrasında en yüksek kâr eden firma sayısına ulaştı. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kar açısından bakıldığında ise kâr eden kuruluş sayısı 2017 yılında 489, zarar eden kuruluş sayısı ise 11 oldu.

GÜÇLÜ TOPARLANMA

Verileri değerlendiren **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, "Özellikle 2016'nın ardından 2017'de küresel ekonominin güçlü bir toparlanma evresine girerek ihracatımızı desteklemesi, bunun yanında kamunun da büyük desteğiyle iç talep ve yatırımlardaki canlanma, İSO İkinci 500'ün performansına net bir biçimde yansımıştır" dedi. Bahçivan "2017'de İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 30.9 artış ve yüzde 17 reel büyüme ile son yılların en güçlü artışlarını kaydederken, ihracatını da yüzde 16,9 artarak Türkiye'nin genel ihracat artışının üzerinde bir performans sergilemiştir" dedi.

İKİNCİ 500'DE İLK 10			
2017	2016	Kuruluş	Üretimden satışlar (Milyon TL)
1	23	Oğuz Gıda	309.3
2	124	Zeki Mensucat	309.2
3	-	Marmarabirlik	308.1
4	-	ABC Deterjan	308.0
5	220	ANKUTSAN	307.7
6	14	Veziroğlu Orm. Ur.	306.4
7	-	YUNSA	306.3
8	26	Karel Elektronik	305.7
9	-	-	-
10	103	Uniteks	305.7

İhracatları 3 yıl sonra yükseldi

İSO İkinci 500 şirketlerinin başarılı olduğu bir diğer alan da ihracat oldu. İkinci 500'ün ihracatı üç yıl aradan sonra yeniden artış gösterdi. 2014'te yüzde 5,4, 2015'te yüzde 17, 2016'da yüzde 2,8 gerileyen İSO İkinci 500'ün ihracatı 2017 yılında yüzde 16,9 oranında artarak 8,9 milyar dolara yükseldi. İSO 500'de olduğu gibi İSO İkinci 500'de de ihracat artışı, Türkiye ihracat artışının üzerinde gerçekleşti. Sanayi sektörü istihdam ve nitelikli insan kaynağı açısından önemli alanların başında gelmeye devam ediyor. Bu çerçevede İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda çalışan sayısındaki gelişmeler ile çalışanlara ödenen maaş ve ücretlerdeki artışlar önemli bir göstergesi niteliği taşıyor. 2017 yılındaki istihdam tesviki-rinin de etkisiyle İSO İkinci 500'ün istihdamı yüzde 4.4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14.2 olarak gerçekleşti.

107.6 MİLYARLIK HAMLE

■ **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO)**, 'Türkiye'nin **ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** Araştırması'nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. **İSO ikinci 500** büyük sanayi kuruluşunun 2016'da **82.2 milyar TL** olan üretimden satışları, 2017'de **yüzde 30.9** artarak **107.6 milyar TL**'ye yükseldi. **İSO İkinci 500** Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında 2017'de üretimden satışlara göre ilk sırayı **309.4 milyon**

TL ile **Oğuz Gıda** aldı. İkincilik **309.2 milyon TL** üretimden satışlarıyla **Zeki Mensucat**'ın oldu. Üçüncü sırada ise **308.3 milyon TL** ile **S.S. Marmara Zeytin** yer aldı. **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Araştırmamız; hem küresel ve hem de ülkemiz açısından zor geçen 2016'nın ardından 2017 yılında sanayimiz açısından **güçlü bir performansa işaret etti**" dedi.

ISO ikinci 500 büyüğü açıkladı

TÜRKİYE İstanbul Sanayi Odası (ISO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2017 yılı sonuçlarını dün basın toplantısı ile ilân etti. ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, basın toplantısında, bu yıl sanayicinin özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmanın baskısını daha fazla hissettiğini bildirdi. **Erdal Bahçivan**'ın açıklamasına göre, bu kuruluşların 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının; "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet kârı" gibi temel bazı parametrelerde, tıpkı Mayıs sonunda açıklanan **ISO 500** kuruluşlarındaki gibi iyi bir başarı gösterdikleri görüldü. Araştırmada; ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

İkinci 500'ün lideri Oğuz Gıda

Ar-Ge'ye yatırım yüzde 68.5 arttı

434 ŞİRKET KÂR ETTİ

ISO, Türkiye'nin 2'nci en büyük 500 sanayi kuruluşunu açıkladı. Oğuz Gıda, 309.4 milyon TL üretimden satışla listenin zirvesinde yer alırken, 2'nci Zeki Mensucat, 3'üncü de Marmara Zeytin oldu

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasının 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. Araştırmaya göre, 2017'de üretimden satışlara göre 309.4 milyon TL ile ilk sırayı meyve suyu, meyve nektarı, meyveli içecek ve meyve aromalı gazlı meşrubat (kola, portakal, gazoz) üretimini sürdüren Oğuz Gıda aldı. 2'ncilik 309.2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın olurken, 3'üncü sırada 308.3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı. İSO 500'ün 2016'da 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017'de yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi.

İlk 500'ü solladı

2'nci 500 verilerinde en dikkat çeken gösterge, kârlardaki sıçrama oldu. 2'nci 500'ün kârlarındaki artış oranlarının 1'inci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü. 2017'de 2'nci 500'de faaliyet kârı

yüzde 43.9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) yüzde 49.3, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı yüzde 67.2 büyüdü. Bu oranlar 1'inci 500'de sırasıyla yüzde 34.8, yüzde 24.4 ve yüzde 40.7 olarak gerçekleşmişti. 2'nci 500'ün her 3 kâr büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da faaliyet kârı yüzde 28.5, FAVÖK yüzde 33.4, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49.3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü. Bu oranlar İSO 500'de aynı sırayla yüzde 20.5, yüzde 11.2 ve yüzde 25.7 olarak gerçekleşmişti.

2'nci 500'ün kârlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı İSO 500'de olduğu gibi 2'nci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü. 2017'de faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu kârlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi.

2'NCİ 500 şirketlerinin Ar-Ge harcamalarını arttırmaları, araştırmanın dikkat çeken bir başka bulgusu oldu. 2'nci 500 şirketleri geçen yıla göre Ar-Ge harcamalarını yüzde 68.5 artırarak 488.5 milyon TL'ye çıkarırken, Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranını da yüzde 0.35'den yüzde 0.45'e

yükseltmeyi başardı. 2'nci 500'ün Ar-Ge yapan firma sayısı 177'den 188'e çıktı. Ar-Ge harcamalarındaki artış oranı İSO 500 şirketlerinde yüzde 23.7 iken, yapılan harcamaların üretimden satışlara oranı da yüzde 0.57'den yüzde 0.53'e gerilemişti. Ar-Ge yapan firma sayısı da 239'dan 254'ye yükselmişti.

3 yıl sonra arttı

İSO 2'nci 500 şirketlerinin başarılı olduğu bir diğer alan da ihracat oldu. İhracat 3 yıl aradan sonra yeniden artış gösterdi. 2014'te yüzde 5.4, 2015'te yüzde 17, 2016'da yüzde 2.8 gerileyen İSO 2'nci

500'ün ihracatı 2017 yılında yüzde 16.9 oranında artarak 8.9 milyar dolara yükseldi. İSO 500'de olduğu gibi İSO 2'nci 500'de de ihracat artışı, Türkiye ihracat artışının üzerinde gerçekleşti.

ARAŞTIRMAYA göre, geçen yıl İSO 2'nci 500'de kâr eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı 66 oldu. Böylece 2'nci 500 şirketleri, 2010 sonrasındaki en yüksek kâr eden firma sayısına ulaştı. Faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr açısından bakıldığında ise kâr eden kuruluş sayısı 2017'de 489, zarar eden kuruluş sayısı 11 oldu. 2014-2016 döneminde FAVÖK kârı elde eden firma sayısı çok değişmezken, 2017 yılında son 5 yılın en yüksek sayısına ulaşıldı.

İSTİHDAM DA MAAŞLAR DA YÜKSELDİ

2017 yılındaki istihdam teşviklerinin de etkisiyle İSO 2'nci 500'ün istihdamı yüzde 4.4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14.2 olarak gerçekleşti. Ayrıca, geçen yıl listeye 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1.000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş da 2016 yılında İSO 500 içinde yer alan ama bu yıl İSO 2'nci 500'e gerileyen şirketlerden oluştu.

Büyüme düşerken aman enflasyon yükselmesin!

Cumhurbaşkanlığı sisteminin ilk haftasında datalar, ekonomiye dair alınması gereken mesajları bir bir vermeye başladı. **İşin şakaya gelir tarafı yok!** Bakanlar sıkı bir koordinasyon içinde gece gündüzlü çalışarak kısa vadede ekonomik sorunlara çözümler üretilebilir. ... Cumhurbaşkanlığı sisteminin ilk **100 günlük performansını** merakla bekliyoruz.

Bu haftanın ilk iki gününde işsizlik, ardından bölge gerçekleştiremediği, kısa vadeli borç stoku, karşılıksız çek kullanımı ve sanayi üretimi verileri sanki "Elmalı çabuk tutum" şeklinde "kaz"larını sıraladılar. Son dataların verdiği mesajların özeti, **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** açıkladığı "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2017" araştırmasında da rahatlıkla görülebilir.

Sedat Yılmaz
sedat.yilmaz@yenakit.com.tr

Data yorumlarına sondan başlarsak, dün açıklanan **sanayi üretiminin** beklentiler üzerinde 2017 yılı Mayıs ayına göre yüzde 6,4 artması fe-na bir gelişme değil. ... Mevsim ve takvim etkisinden **arındırılmamış verilerde** de aynı aylara göre yüzde 7 oranında bir büyüme söz konusu. Ancak burada dikkat edilmesi gereken bir data daha var. ... **Sanayi üretiminin**, yıllık yüzde 6,3 gerçekleşen Nisan ayına göre hesapladığımızda, Mayıs'taki yüzde 6,4'lük performansın aylık bazda **yüzde 1,6** daraldığı ortaya çıkıyor. Yani 2018 Nisan'ında 119,1 olan sanayi üretim endeksi, 2018 Mayıs'ında 117,1'e inmiş. ... **Fark yüzde 1,6...**

Buradan anlaşılacak, geriye dönüp **2016 ilk çeyreğindeki** yüzde 7,4'lük toplam büyümeyi ve yüzde 9,9'luk **sanayi üretimini** önümüze koyduğumuzda Mayıs'ta gerçekleşen yüzde 6,4'lük **sanayi üretimi** datası, ikinci çeyrekte yüzde 6,3 civarında bir sanayi üretimi beklentisini, ekonominin de toplam büyümede hız kesceğini ortaya çıkarıyor.

Yani birinci çeyrek ile ikinci çeyrek yan yana konduğunda bu yıl yüksek büyümeyle pek söz edemeyeceğiz. Zira eşik değeri 50 olan ve Haziran'da 46,8 seviyesinde gelen PMI, zaten bu büyümelemin düşeceğinin bir habercisi. ...

Tabii okuyucularımızın, "**Sanayi üretimi ve buna bağlı Türkiye büyümesini olumsuz etkileyen baş faktör nedir?**" diye sormaları tabii hakları. ... Hepimizin malumu, baş etken dalgalanarak yükselen döviz fiyatları. ... Devamında kura bağlı artan üretici fiyatları (ÜFE). ...

Döleyle kura, ara mali tedariki ve üretim, büyümede bir geri çekilmeyle beraberinde getirebilir. Diğer taraftan üretici enflasyonunun manşet ve çekirdek enflasyonu da etkileyeceği unutulmamalı. ...

İSO Başkanı Erdal Bançoğlu "İkinci 500 Araştırması" nı değerlendiren konuşmasında, "Bu yıl sanayici özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmanın baskısını daha fazla hissetmektedir. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaşmasını gösteriyor ve sürdürülebilirliği konusunda endişe oluşturunca" cümleleriyle ifade ediyor ve ekliyor, "Şirketlerimizin özellikle esas faaliyetlerindeki başarıları yine de umut verici. Sanayicimiz bu verilerle, yaşamakta oldukları tüm sıkıntılara rağmen, üretim yapma sorumluluklarının bilincinde" diyerek sanayinin rotasını çiziyor. ...

İşte **İSO'nun Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**'na dair yaptığı anlamlı araştırma sonuçları bu bakımdan önemli. ... Mesela 2016 gibi sıkıntılı bir yılda 82,2 milyar lira olarak gerçekleşen üretilen satışlar, 2017 yılında **yüzde 30,9** yükselerek 107,8 milyar lira olmuş. ... Yine 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet kârı **yüzde 43,9**, faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) **yüzde 49,3**, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise **yüzde 67,2** büyümüştü.

Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. ...

Binâenaleyh, İkinci 500'ün, 2017 yılında Birinci 500'den daha iyi performans gösterdiği ortada. ... Ancak 2017 yılındaki büyümenin de **yüzde 7,4** olduğu hatırlanmalı. ... Mevsimlik, 2016 yılında, 2017'ye göre büyümede birkaç puanlık gerileme olacaksa, elbette sanayi kesimi **kapasite kullanımını, satışları ve kârlılığı** o dercede etkileyecek. ... Söz konusu durumun enflasyonu da ne derece baskılayacağı ise yeni kabinemin uygulayacağı politikalar belirleyecek. İşte burada dikkat edilecek husus şu. ... **Aman ha, büyüme düşerken, enflasyon yükselmesin!**

Zira Türkiye'nin yüzde 15'lik **manşet ve çekirdek enflasyon** sorunu ekonominin ayarını bozuyor. Diğer bir ifadeyle ekonomideki olması gereken ayarın bulunmaması **yüksek enflasyonu** doğuruyor. Kur kaynaklı faizlerin **yüzde 20**'lerde gezindiği, üretici fiyatlarının **yüzde 24**'e, ara mallarındaki fiyat artışlarının **yüzde 30**'lara dayandığı bir ortamda kısa vadede enflasyona çare beklenemez ama, hiç değişse morali olmasa açısından **Temmuz ve Ağustos** aylarında zor olsa da **Eylül** ile birlikte önce yüzde 15'ler ve daha sonra da aşağılara doğru düşüşlerin hayırlara vesile olacağı kanaatindeyim. ...

Bakınız, enflasyonun düşmesinin **en büyük sebebi kura**. ... Beraberinde yükselen cari açık ve faizlerle artan borçlarımız. ... Cari açığın finansmanı ve ödemesi gelen borçları için ülkeye daha fazla döviz gerekir. Hesaplara iyi bakalım. ... Yabancılardan gelen para, **cari açığın finansmanı**na dahi yetmeyecek kerteğe doğru ilerliyor. Enflasyon atesini sürekli yukarıdan tutan ise ülkedeki **dolarizasyon**. ... Özellikle bankalarındaki **1,9 trilyon dolarlık mevduatın 847 milyar lirasının** yarı yarıya yakınını döviz mevduatı olduğunu ve ülkenin bir **dolarizasyon** ateşinde yandığını bir kez daha hatırlatmakta fayda var. ...

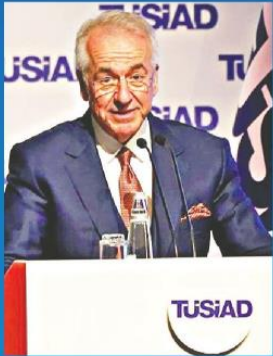
Biz Cumhurbaşkanlığı sistemiyle ekonomideki **eski motonun** indirdiğini farzediyoruz ve monte edilen yeni motonun hayırla işleyeceğini ümit ediyoruz. ...

'YATIRIMCI KAÇIYOR
EKONOMİ KÖTÜYE GİDİYOR
ÜRETİM YOK' DİYE
FEVERAN ETMİŞLERDİ

TÜSİAD

OHAL'DE SEMİRMİŞ

FETÖ ve PKK gibi terör örgütlerinin kâbusu olan Olağanüstü Hal uygulamasının ekonomiye zarar verdiği, yatırımcıyı kaçırdığı yönündeki iddialar havada kaldı. Aradan geçen iki yıllık sürede ülkemiz büyüme ve ihracat rekorları kırarken, bu süreçten en çok yaralananların OHAL'i yerden yere vuran TÜSİAD üyeleri olduğu ortaya çıktı.

18 Ocak 2018'deki TÜSİAD 48. Olağan Genel Kurulu'nda konuşan Erol Bilecik ve Tuncay Özilhan, yatırım kararlarını etkilediğini ve ekonomiyi zora soktuğunu ileri sürerek OHAL'in kaldırılmasını istemişti. 2 yıl boyunca sürekli büyüyen TÜSİAD üyelerine ait şirketlerin, son olarak 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesinde yer alması, "TÜSİAD'ın timsah gözyaşları" olarak yorumlandı.

BİLECİK BÜYÜMEYE DOYMADI

■ TÜSİAD'ın yönetim kurulu başkanı Erol Bilecik'in idaresindeki Index Grup OHAL'in ilan edildiği 2016'da yüzde 8 büyüyerek satışını 4 milyar 314 milyon liraya taşıdı. 2017'yi yüzde 25 büyümeye ile kapatan grup, 2018 sonunda ise 6 milyar 358 milyon liralık satış hedefliyor.

ÖZİLHAN SERVETİNE SERVET KATTI

■ OHAL'İN yabancı yatırımlarına darbe vurduğunu ileri süreren TÜSİAD YİK Başkanı Tuncay Özilhan'ın Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yaptığı Anadolu Grubu da 2016'da 14 milyar 100 milyon lira olan satışını 2017'de yüzde 23 arttırarak 17 milyar 400 milyon liraya yükseltti.

KOÇ VE BOYNER'LERDE KÂR SEVİNCİ

■ 2016'da 71 milyar lira olan gelirini 2017'de 99 milyar lira seviyesine getiren ve 4,9 milyar lira net kâr elde eden Koç grubu da halinden memnun. 2016 ve 2017'yi 4 milyar lira net satış geliriyle tamamlayan Boyner Grubu ise 2018'de yüzde 20 büyümeyi öngörüyor. •4TE

BUĞRA KARDAN
İSTANBUL

OHAL'DE SEMİRMİŞLER

FETÖ ve PKK gibi terör örgütlerinin kâbusu olan Olağanüstü Hal (OHAL) uygulamasının ekonomiye zarar verdiği iddiaları havada kaldı. Aradan geçen iki senede ülkemiz büyüme rekorları kırdı, yabancı yatırımları arttı. Bu dönemde OHAL'i yerden yere vuran TÜSİAD üyeleri ise gelirlerini artırdı, servetlerine servet kattı.

Fetullahçı Terör Örgütü'nün (FETÖ) kanlı darbe girişiminin ardından başlatılan Olağanüstü Hal (OHAL) uygulaması büyümeyi ve yatırımları engellemedi. Öyle ki bu dönemde Türkiye yüzde 7,4 büyüdü, ihracat 160 milyar doları, yabancı yatırımları 200 milyar doları geçti. Bu ortamda OHAL'in ekonomiye zarar verdiğini iddia eden, uygulamanın kaldırılmasını savunan Türk Sanayicileri ve İşinsanları Derneği (TÜSİAD) üyesi işadamları ise rekor gelirler, kârlar elde etti.

BÜYÜMEYE DEVAM EDİYOR

Derneğin yönetim kurulu başkanı Erol Bilecik'in idaresindeki Index Grup, OHAL'in ilan edildiği 2016'da yüzde 8 büyüyerek satışını 4 milyar 314 milyon liraya taşıdı. 2017'yi yüzde 25 büyüme, 5 milyar 398 milyon lira satışla kapatan grup, net kârını 156 milyon lira, brüt kârını 186 milyon 400 bin olarak açıkladı.

2018'e iyi bir giriş yapan grup, sene sonunda satışını 6 milyar 358 milyon liraya çıkarmayı planlıyor.

OHAL'in yabancı yatırımlarına darbe vurduğunu ileri süren TÜSİAD Yüksek İstişare Konseyi (YİK) Başkanı Tuncay Özilhan'ın Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yaptığı Anadolu Grubu da 2016-2018 döneminde atılım yapan holdinglerden. 2016'da 14 milyar 100 milyon liralık satış yapan grup, 2017'de bu rakamı yüzde 23 artırarak 17 milyar 400 milyon liraya yükseltti.

Net satış geliri 32 milyar 200 milyon lirayı aşan Anadolu Grubu, 2018'de yeni yatırımlar yapmayı, ihra-

cat yaptığı ülke sayısını artırmayı esas alıyor.

TÜSİAD'da önemli bir yeri bulunan Koç Topluluğu OHAL döneminde gelirlerini artırdı. 2016'da 70 milyar 900 milyon lira olan gelirini 2017'de 99 milyar lira seviyesine getiren ve 4,9 milyar lira net kâr yazan topluluk 2018 rakamlarından da memnun.

2016 ve 2017'yi 4 milyar lira net satış geliriyle tamamlayan Boyner Grubu ise 2018'de yüzde 20 büyümeyi öngörüyor. TÜSİAD'ın çatı kuruluşu Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu'ndan (TÜRKONFED) zaman zaman "OHAL uygulaması son bulsun"

çıkışı yapılıyor. Hâlbuki konfederasyonun yönetim kurulu başkanı Orhan Turan'ın başında bulunduğu ODE Yapı, 2016 ve 2017'yi iyi geçirdiği gibi 2018 için hedef büyüttü. Şirket, satış geliri 2018'de 300 milyona 2021'de 500 milyon liraya çıkartmayı amaçlıyor.

İLK 500'E DAMGA VURDULAR

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)

'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' listesinde TÜSİAD üyesi firmaların önemli bölümü yer aldı. Anadolu Grubu Anadolu Isuzu markası ile Koç Topluluğu ise TÜPRAŞ, Ford, Tofaş, Arçelik gibi şirketleri ile listeye damga vurdu.

ŞİRKETLERDEN KÂR REKORU

İstanbul Sanayi Odası (İSO)

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nı açıkladı. Araştırmaya göre ikinci 500'ün faaliyet kârları yüzde 43,9, dönem kârları ise yüzde 67,2 artış kaydetti. Üretimden satışlar da

yüzde 30,9 artışla 107,6 milyar lira seviyesine geldi. İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, sanayicinin 2017'yi başarıyla tamamladığını belirtti. Bahçivan, "Büyüme, iç talep ve kamu yatırımları ikinci 500'e yaradı" dedi.

Türkiye'nin ikinci 500 büyüğü açıklandı

İSTANBUL Sanayi Odası (ISO), "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"nın 2017 yılı sonuçlarını açıkladı. ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırmasında; 2017 yılında üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın oldu. Üçüncü sırada ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı.

102 YENİ FİRMA GİRDİ

ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının; "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet karı" gibi temel bazı parametrelerde, tıpkı Mayıs sonunda açıklanan **ISO 500** kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledik-

**"GÜÇLÜ BİR
PERFORMANSA
İŞARET EDİYOR"**

leri görüldü. Listede ABC Deterjan 308.2 milyon TL ile dördüncü, ANKUTŞAN Antalya Kutu Sanayi 308.1 milyon TL ile beşinci oldu. 2017 yılında **ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016 yılında **ISO 500** içinde yer alan ama bu yıl ISO İkinci 500'e gerileyen şirketlerden oluştu.

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Araştırmamız; hem küresel ve hem de ülkemiz açısından zor geçen 2016'nın ardından 2017'de sanayimiz açısından güçlü bir performansa işaret etti" dedi. Bahçivan, özellikle 2016'nın ardından 2017'de küresel ekonominin güçlü bir toparlanma evresine girerek ihracatımızı desteklemesi, ayrıca kamunun da büyük desteğiyle iç talep ve yatırımlardaki canlanma listeye net olarak yansdı" dedi.

FAİZ KAPANI

İstanbul Sanayi Odası, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesinde 501. ile 1000. sırada yer alan 500 şirketi açıkladı. Söz konusu 500 şirket, 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'ini faiz olarak bankalara ödedi

SATIŞLAR ARTTI

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu"

2017 yılı araştırmasına göre, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesinde 501. ile 1000. sırada yer alan 500 şirketin 2016 yılında 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 verilerinde en dikkati çeken gösterge, kârlardaki sıçrama oldu.

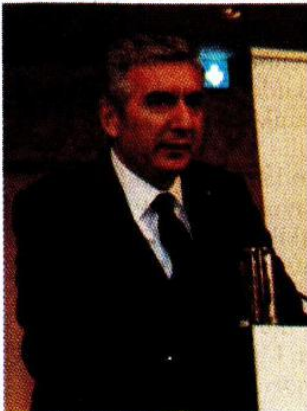
RECEP BAHR/DETAY HABER

AŞIRI BORÇ BEL BÜKÜYOR

İkinci 500'ün kârlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'ini finansman yani faiz gideri olarak kaybettikleri görüldü. Ayrıca şirketlerin borç yükünün ciddi oranda arttığına işaret edildi. Şirketlerin mevcut faiz yüküyle kârlılıklarını sürdürmelerinin mümkün olmadığına altı çizildi. **4'TE**

DÖVİZ DE, FAİZ DE ÜRETİCİYİ SIKIŞTIRIYOR

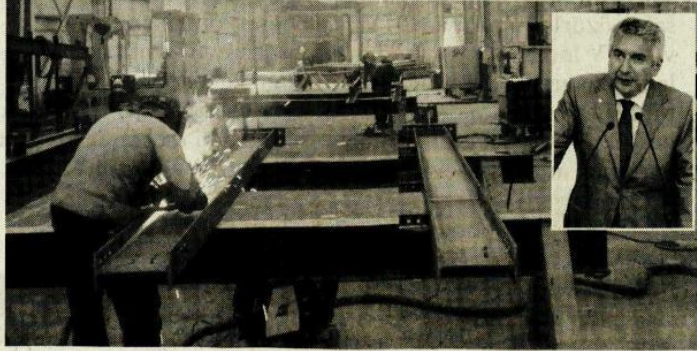
İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, araştırmaya ilişkin yaptığı açıklamada, "Bu yıl sanayici özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmanın baskısını daha fazla hissetmektedir. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaştığını göstermekte ve kârlılıkların sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratmaktadır" tespitinde bulundu.

Sanayi kuruluşları faiz kurbanı

Istanbul Sanayi Odası, Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşları listesinde 501. ile 1000. sırada yer alan 500 şirketi açıkladı. İkinci En Büyük 500 listesinin ilk sırasında Oğuz Gıda yer aldı. Söz konusu 500 şirket, 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42.8'ini faiz olarak ödedi

**RECEP BAHAR
DETAY HABER**

Istanbul Sanayi Odası'nin (İSO) "Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**" 2017 yılı araştırmasında ilk sırayı 309.4 milyon TL'lik üretimden satışı ile Oğuz Gıda aldı.

Araştırmada 502. sırada 309.2 milyon TL üretimle Zeki Mensucat yer alırken, 503. sırada ise 308.3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer buldu.

Araştırmaya göre, **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**'nun 2016 yılında 82.2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30.9 artarak 107.6 milyar TL'ye yükseldi.

İkinci 500 verilerinde en dikkati çeken gösterge, kârlardaki sıçrama oldu. İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üye-

rinde gerçekleştiği görüldü.

2017 yılında İkinci 500'de faaliyet kârı yüzde 43.9; faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) yüzde 49.3; vergi öncesi kâ ve zarar toplamı ise yüzde 67.2 büyüdü.

Borçları aşırı yüksek

İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42.8'ini finansman yani faiz gideri olarak kaybettikleri görüldü. İkinci 500'de finansman giderlerinin faaliyet kârına oranı 2017'de yüzde 50.6'dan yüzde 42.8'e geriledi. 2017 yılında faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faiz-

İkinci 500'ün şifreleri

- **İSO İkinci 500**'ün istihdamı yüzde 4.4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14.2 olarak gerçekleşti.
- Geçen yıl **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu** sıralamasına 102 yeni

firma girdi.

- 2017 yılındaki istihdam teşviklerinin de etkisiyle **İSO İkinci 500**'ün istihdamı yüzde 4.4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14.2 olarak gerçekleşti.

lerle bu kârlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi.

İmalatçı faizin baskısını hissediyor

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İSO'nun "Türkiye'nin **İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**" araştırmasının 2017 yılı sonuçlarına ilişkin yaptığı açıklamada, şunları söyledi: "Özellikle 2016'nın ardından 2017'de küresel ekonominin güçlü bir toparlanma evresine girerek ihracatımızı desteklemesi, bunun yanında kamunun da büyük desteğiyle iç talep ve yatırımlardaki canlanma, **İSO İkinci 500**'ün performansına net bir biçimde yansımıştır. 2017'de İkinci 500'ün üretimden satışları yüzde 30.9 artış

ve yüzde 17 reel büyüme ile son yılların en güçlü artışlarını kaydederken, ihracatını da yüzde 16.9 artırarak Türkiye'nin genel ihracat artışının üzerinde bir performans sergilemiştir." **Erdal Bahçivan**, 2017 yılındaki son yılların en başarılı ve devrim niteliğindeki finansal inovasyonu olarak gördükleri Kredi Garanti Fonu (KGF) mekanizmasının katkısıyla KOBİ'lerin finansman imkanlarında ciddi bir artış yaşandığını belirterek, "Fakat bu yıl sanayici özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmanın baskısını daha fazla hissetmektedir. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaştığını göstermekte ve karlılıkların sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratmaktadır" tespitinde bulundu.

**İKİNCİ 500
BÜYÜK ŞİRKET
KAZANCININ
YARISINI FAİZE
ÖDÜYOR**

Türk sanayisinden güçlü performans

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına ilişkin yaptığı değerlendirmede, nispeten daha küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşlarının üretim faaliyetlerini inceledikleri

bu araştırmanın hem küresel ve hem de Türkiye açısından zor geçen 2016 yılının ardından 2017 yılında Türk sanayisi açısından güçlü bir performansa işaret ettiğini bildirdi. 2017 yılında devrim niteliğindeki

İSTANBUL
SANAYİ ODASI

finansal inovasyonu olarak gördükleri Kredi Garanti Fonu (KGF) mekanizmasının katkısıyla KOBİ'lerin finansman imkanlarında ciddi artış yaşandığını belirten Bahçivan, "Fakat bu yıl sanayici

özellikle faiz ve kurlardaki yüksek boyutlu dalgalanmanın baskısını daha fazla hissetmektedir. Bu da sanayiciler açısından finansman yükünün giderek ağırlaştığını göstermekte ve karlılıkların sürdürülebilirliği konusunda endişe yaratmaktadır" dedi.

Kâr artışında ilk 500'ü solladı

Oğuz Gıda listenin ilk sırasında

■ "İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde geçen yıl üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309,2 milyon TL üretimden satışlarıyla Zeki Mensucat'ın olurken, üçüncü sırada 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin yer aldı. Araştırmaya göre, geçen yıl ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına 102 yeni firma girdi. Bunlardan 66'sı geçen yılki 1000 büyük kuruluşun dışından geldi. 36 kuruluş ise 2016 yılında ISO 500 içinde yer alan ama bu yıl ISO İkinci 500'e gerileyen şirketlerden oluştu.

İstanbul Sanayi Odası'nın "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasındaki şirketler kârlarındaki artış oranlarıyla 'Birinci 500'ün de üzerine çıktı. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet kârı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) da yüzde 49,3 büyüdü.

İkinci 500'ün kârlılıklarındaki olumlu verilere karşın, sanayi kuruluşlarının yüksek faizden dolayı ağır bir finansman yükü altında oldukları belirlendi. Bu listede yer alan şirketlerin 2017 yılındaki faaliyet kârlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybetmesi dikkat çekti.

■ EKONOMİ SERVİSİ-İSTANBUL

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2017 yılı araştırmasını açıklarken en dikkati çeken gösterge, şirket kârlarındaki sıçramalarda oldu. Öyle ki İkinci 500'ün kârlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet kârı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kâr (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kâr ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün her üç kâr büyüklüğünde reel olarak bakıldığında da faaliyet kârı yüzde 28,5, FAVÖK yüzde 33,4, vergi öncesi dönem kâr ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49,3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu

İSTİHDAM DA MAASLAR DA ARTTI

Sanayi sektörü istihdam ve nitelikli insan kaynağı açısından önemli alanların başında gelmeye devam ediyor. Bu çerçevede ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda çalışan sayısındaki gelişmeler ile çalışanlara ödenen maaş ve ücretlerdeki artışlar önemli bir gösterge niteliği taşıyor. 2017 yılındaki istihdam tesvikiyelerinin de etkisiyle ISO İkinci 500'ün istihdamı yüzde 4,4 artarken, ödenen maaş ve ücretlerdeki artış da yüzde 14,2 olarak gerçekleşti.

görüldü. Bu oranlar ISO 500'de aynı sırayla yüzde 20,5, yüzde 11,2 ve yüzde 25,7 olarak gerçekleşmişti.

FAİZ KAYNAKLI FİNANSMAN YÜKÜ

İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı ISO 500'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet kârlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü. 2017 yılında faizlerle görece bir düşüş olmakla

birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu karlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi.

ÜRETİM SATIŞI %30,9 ARTTI

Araştırmaya göre, ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının, "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet kârı" gibi temel bazı parametrelerde, aynı Mayıs sonunda açıklanan ISO

500 kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü.

İHRACAT YENİDEN ARTIADA

ISO İkinci 500 şirketlerinin başarılı olduğu bir diğer alan da ihracat oldu. İkinci 500'ün ihracatı üç yıl aradan sonra yeniden artış gösterdi. 2014'te yüzde 5,4, 2015'te yüzde 17, 2016'da yüzde 2,8 gerileyen ISO İkinci 500'ün ihracatı 2017 yılında yüzde 16,9 oranında artarak 8,9 milyar dolara yükseldi. ISO 500'de olduğu gibi ISO İkinci 500'de de ihracat artışı, Türkiye ihracat artışının üzerinde gerçekleşti.

Araştırmaya göre, geçen yıl ISO İkinci 500'de kar eden kuruluş sayısı 434'e çıkarken, zarar edenlerin sayısı 66'da kaldı. Böylece İkinci 500 şirketleri, 2010 sonrasındaki en yüksek kar eden firma sayısına ulaştı. FAVÖK açısından bakıldığında da kar eden kuruluş sayısı 2017 yılında 489, zarar eden kuruluş sayısı ise 11 oldu.

BÜYÜKLER 'HEM KARLI HEM BORÇLU' ÇIKTI

İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması'nın 2017 yılı sonuçlarını bugün açıkladı. Üretimden satışlara göre ilk sırayı 309,4 milyon TL ile Oğuz Gıda aldı. İkincilik 309,2 milyon TL ile Zeki Mensucat'ın, üçüncülük ise 308,3 milyon TL ile S.S. Marmara Zeytin'in oldu

Araştırmaya göre, **İSO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu**'nun 2016 yılında 82,2 milyar TL olan üretimden satışları, 2017 yılında yüzde 30,9 artarak 107,6 milyar TL'ye yükseldi. İkinci 500 kuruluşlarının, "üretimden satışlar" ile "esas faaliyet karı" gibi temel bazı parametrelerde, aynı mayıs sonunda açıklanan **İSO 500** kuruluşlarındaki gibi iyi bir performans sergiledikleri görüldü. İkinci 500 verilerinde en dikkati çeken gösterge, karlardaki sıçrama oldu. İkinci 500'ün karlarındaki artış oranlarının Birinci 500'ün de üzerinde gerçekleştiği görüldü. 2017 yılında İkinci 500'de faaliyet karı yüzde 43,9, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar (FAVÖK) yüzde 49,3, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 67,2 büyüdü. Bu oranlar Birinci 500'de ise sırasıyla yüzde 34,8, yüzde 24,4 ve yüzde 40,7 olarak gerçekleşmişti. İkinci 500'ün her üç kar büyüklüğüne reel olarak bakıldığında da faaliyet karı yüzde 28,5, FAVÖK yüzde 33,4, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı (VÖDKZ) yüzde 49,3 gibi çok ciddi artışların söz konusu olduğu görüldü. Bu oranlar **İSO 500**'de aynı sırayla yüzde 20,5, yüzde 11,2 ve yüzde 25,7 olarak gerçekleşmişti.

Satışlarda, dövizdeki artış rol oynadı

İkinci 500'ün karlılıklarındaki bu olumlu verilere karşın, aynı **İSO 500**'de olduğu gibi İkinci 500'deki sanayi kuruluşlarının da ağır bir finansman

Erdal Bahçivan

yükü altında oldukları ve 2017'deki faaliyet karlarının yüzde 42,8'ini finansman gideri olarak kaybettikleri görüldü.

2017 yılında faizlerde görece bir düşüş olmakla birlikte bugünkü mevcut faizlerle bu karlılıkların sürdürülebilirliği mümkün görülmediği kaydedildi. Satışlardaki artışta iç ve dış talepteki büyümenin yanı sıra ihracat gelirlerinde etkili olan döviz kurlarındaki artışın da rol oynadığı tahmin ediliyor.

Gerçekleşen bu reel büyüme oranı, **İSO İkinci 500**'de son 14 yılın en yüksek ikinci oranı olarak dikkati çekti.

Kredi Garanti Fonu etkisi

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, bu araştırmanın hem küresel hem de Türkiye açısından zor geçen 2016 yılının ardından 2017 yılında Türk sanayisi açısından güçlü bir performansa işaret ettiğini bildirdi.

Bahçivan, 2017 yılında son yılların en başarılı ve devrim niteliğindeki finansal inovasyonu olarak gördükleri Kredi Garanti Fonu (KGF) mekanizmasının katkısıyla, KOBİ'lerin finansman imkanlarında ciddi bir artış yaşandığını belirtti.